

KELMĖS R. PAKRAŽANČIO GIMNAZIJA

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

PAKRAŽANTIS

2017

PRITARTA
Kelmės rajono savivaldybės tarybos
2017 m. rugpjūčio 24 d.
sprendimu Nr. T-258

PATVIRTINTA
Kelmės r. Pakražančio gimnazijos
direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d.
įsakymu Nr. V-94

KELMĖS R. PAKRAŽANČIO GIMNAZIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacija apie įstaigą:

Švietimo teikėjo pavadinimas: Kelmės r. Pakražančio gimnazija.

Teisinė forma: Kelmės rajono savivaldybės administracijos biudžetinė įstaiga.

Grupė: bendrojo lavinimo mokykla.

Tipas: gimnazija.

Mokyklos pagrindinė paskirtis: bendrosios paskirties mokykla. Kita paskirtis – ikimokykliniam ir priešmokykliniam ugdymui skirta mokykla.

Adresas: Centro g. 2, Grinių k., 86262 Kelmės r.

Tel.: (8 427) 44 505

Elektroninis paštas: direktore@pakrazantis.kelme.lm.lt.

Interneto svetainės adresas: www.pakrazantis.kelme.lm.lt

2. Vaiko, tėvų (globėjų), vietos bendruomenės poreikiai. Gimnazijoje kartu su pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo klasėmis veikia 1 priešmokyklinio ir 1 ikimokyklinio ugdymo grupė. Ją lanko 3–5 metų amžiaus vaikai. Jie ateina iš įvairių šeimų. Kai kurioms reikalinga įvairiapusė socialinė pagalba. Labai svarbu, kad vaikams kuo anksčiau būtų teikiamas tinkamas ugdymas ir lavinimas, kadangi sėkminga vaiko pirminė pažanga turi didelę įtaką tolimesniems jo pasiekimams. Vaikams, turintiems kalbos sutrikimų, teikiamos nemokamos logopedo paslaugos. Programa orientuota į vaiko poreikių tenkinimą. Vaiko poreikis turėti geras socialines, edukacines vystymosi sąlygas yra vienas pagrindinių ir su vaiko amžiumi nesikeičiančių interesų. Atsižvelgiant į individualius, specialiuosius poreikius, siekiame tenkinti pagrindinius vaiko poreikius: saugumo, aktyvumo, žaidimo, bendravimo, bendradarbiavimo, pažinimo, saviraiškos.

Ugdymas ikimokyklinėje grupėje organizuojamas atsižvelgiant į šiuos dokumentus: Jungtinių tautų vaiko teisių konvenciją, ratifikuotą 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. I-983; Vaiko gerovės valstybės politikos strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausybės 2005 m. nutarimu Nr. 184; Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu; Bendrojo ugdymo dalykų vadovėlių ir mokymo priemonių atitikties teisės aktams įvertinimo ir aprūpinimo jais tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. V-2310; Švietimo aprūpinimo standartais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-2368.

Programa parengta, atsižvelgiant į įstaigos veiklos patirtį, tenkinant Pakražančio ir aplinkinių kaimų, bendruomenės poreikius, lūkesčius, kiekvieno vaiko reikmes, gerbiant kultūrinių tradicijų įvairovę. Grupė kuriama pagal vaikų poreikius, organizuojamas veiklas. Veiklos planavimas skatina kiekvieno vaiko vystymąsi, sudaro galimybę individualizuoti ugdymą. Programoje vaikų amžius siejamas su pasiekimų žingsniais pagal ikimokyklinio amžiaus vaiko pasiekimų aprašą. Dėmesys skiriamas individualiam vaiko tobulėjimui, stebima individuali vaiko pažanga.

3. Mokytojai ir kiti specialistai. Ikimokyklinio ugdymo grupėje dirba 1 ikimokyklinio ugdymo pedagogas ir 1 ikimokyklinio ugdymo pedagogo padėjėjas pripažįstantys šias vertybes: meilę ir pagarbą vaikams, nuolatinį atsinaujinimą, atvirumą. Pagalbą teikia specialusis pedagogas-logopedas turintis aukštąjį universitetinį išsilavinimą.

4. Įstaigos savitumas. Pakražančio gimnazija įsikūrusi kaimiškoje vietovėje – Kelmės rajono Grinių kaime. Vaikai ugdomi nuo 3 metų iki vidurinio ugdymo programos baigimo. Ugdomosios veiklos organizuojamos ne tik grupėje, bet ir sporto salėse, bibliotekoje, kaimo žaidimų aikštelėje, gimnazijos kieme. Aplink keliolikos kilometrų atstumu yra daug kaimų, iš kurių į gimnaziją susirenka mokiniai. Gimnazijos tradiciniai renginiai svarbūs ir įdomūs: čia kiekvienas gali rasti sau veiklos, taip ugdomas pilietiškumas, kultūrinės ir socialinės kompetencijos. Netoli gimnazijos įsikūręs Pakražančio kultūros centras geranoriškai bendradarbiauja ruošiant renginius, dažnai esame kviečiami į jų organizuojamus renginius. Gimnazijos bibliotekoje vyksta užsiėmimai, kurių metu vaikai mokomi elgtis su knyga, diegiama meilė knygai, skaitomos pasakos, istorijos. Turime puikią galimybę susipažinti su netoli, už 10 kilometrų esančiu Kelmės miestu, Kelmės dvaro muziejumi ir dalyvauti jo organizuojamose edukacinėse programose, nuvykti į gaisrinę, Kelmės pieninę, Kelmės mažąjį teatrą, D. Poškos muziejų, Vainagių medelyną.

Kasdieninėje veikloje auklėtoja stengiasi užtikrinti ugdytinių interesų bei poreikių plėtojimąsi, naujų atsiradimą, garantuoti vaikams galimybę rinktis veiklą pagal interesus ir

poreikius. Stengiasi užtikrinti konkrečiam amžiaus tarpsniui svarbių gebėjimų nuoseklų ugdymąsi, išnaudojant gimnazijos ir aplinkinių vietovių, kaimo bendruomenės kultūros tradicijas.

Puoselėjant tradicijas su gimnazijos bei kaimo bendruomene švenčiamos tradicinės kalendorinės šventės, organizuojamos pramoginės šventės tėveliams.

II SKYRIUS

IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

5. Programos įgyvendinimas remsis bendraisiais švietimo principais: humaniškumo – pripažįstama teisė būti kitokiam, vaikas gerbiamas kaip asmenybė, turinti ryškių prigimtinių bruožų, kuriuos reikia padėti ugdyti. Ugdymas vyksta ramioje, saugioje aplinkoje, kurioje vaikas turi galimybių išreikšti save, parodyti savo gebėjimus, kūrybiškumą; demokratiškumo – sudaroma galimybė kritiškai mąstyti, rinktis, sau įdomią veiklą, elgtis savarankiškai, tačiau susitariama dėl kai kurių taisyklių; tautiškumo – padėti augančiam vaikui natūraliai perimti savo kultūros vertybes, papročius, tradicijas, jas puoselėti ir kartu kurti šiuolaikinę savo ir visuomenės tapatybę; atsinaujinimo – sparčiai kintant aplinkai, priimant gausios informacijos iššūkius, ugdomas gebėjimas nebijoti pokyčių ir mokėti juos įtakoti, rinktis, neprarasti noro mokytis visą gyvenimą; prieinamumo – sudaryti sąlygas ugdytis socialinės atskirties, specialiųjų poreikių, gabiems vaikams.

III SKYRIUS

UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Pakražančio gimnazija siekia kartu su šeima sudaryti kiekvienam vaikui ypatingą ugdymosi aplinką, plėtojančią jo unikalius gebėjimus ir kompetencijas,

7. Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat ir etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

8. Uždaviniai:

8.1. Padėti atsiskleisti individualiems vaikų poreikiams ir gebėjimams, pritaikant ir įgyvendinant ugdymo(si) turinį.

8.2. Saugoti ir stiprinti vaiko fizinę ir psichinę sveikatą, ugdyti sveikos ir saugios gyvenamosios įgūdžius, tenkinti judėjimo poreikį.

8.3. Priimti vaiką tokį, koks jis yra, gerbti ir palaikyti vaiko žaidimą, sudaryti sąlygas jo plėtotei, garantuojant vaiko saugumą, turiningą, džiugų ir kūrybišką ugdymą.

8.4. Bendradarbiaujant su šeima, visuomene padėti vaikui suprasti jį supantį pasaulį įvairiais pasaulio pažinimo būdais, sudaryti sąlygas pačiam tyrinėti, atrasti.

8.5. Ugdyti vaiko bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius bendraujant su bendraamžiais ir suaugusiais, skatinti laikytis bendravimo etikos, dorovinių elgesio normų, keistis pažintine informacija, padėti perimti įvairias komunikavimo priemones.

8.6. Ugdyti vaiko kūrybiškumą, saviraiškos, gebėjimus, padėti vaikui suvokti meno kūrybinių vertę, ugdyti pagarbą Lietuvių tautos tradiciniam menui, skatinti vaikus save išreikšti įvairiomis meno priemonėmis ir būdais.

IV SKYRIUS

UGDYMO METODAI, PRIEMONĖS IR TURINYS

9. Ugdymo metodai parenkami taip, kad atitiktų vaikų amžių ir galimybes, individualius ugdymo(-si) poreikius. Planuojant ugdomąją veiklą, auklėtoja ir specialistai kūrybingai naudojami gimnazijoje sukaupta metodine medžiaga ir įvairiomis priemonėmis. Pagrindinė ugdymo(-si) organizavimo forma yra įvairi vaikų veikla. Tai individuali vieno vaiko veikla, mažos vaikų grupės veikla ir visos grupės veikla.

10. Ugdymo metodai. Pagrindinis ugdymo metodas – žaidimas. Žaidžiant ugdomi visi vaikų gebėjimai. Jis skatina vaikų pozityvias emocijas, padeda formuoti kalbiniam įgūdžiams, natūraliai sukoncentruoja dėmesį į ugdomąją veiklą.

10.1. Vaizdinis metodas – demonstravimas, stebėjimas – nukreiptas į vaizdinį formavimą apie vaikus supančią aplinką, jos reiškinius.

10.2. Praktinis metodas – vaikų darbai, praktinė veikla, tyrinėjimai, stebėjimai, eksperimentavimai.

10.3. Žodinis metodas – pokalbis, pasakojimas, aptarimas, diskusija – suteikia galimybę perduoti ar gauti informaciją, natūraliai bendrauti.

10.4. Kūrybinis metodas – sudarantis sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas.

10.5. Pažintinis metodas – edukacinės ekskursijos, išvykos – padeda pažinti ir suprasti supančią aplinką.

10.6. Sportinės veiklos metodai – estafetės, varžybos, komandiniai žaidimai, fiziniai pratimai.

IKT taikymas – vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas multimedijos pagalba, lavinamieji kompiuteriniai žaidimai.

Organizuojant ugdymo procesą taikomi aktyvūs netradiciniai ugdymo(-si) metodai – viktorinos, konkursai, žinių patikrinimas su įvairiausiomis pertraukėlėmis, situacinis – spontaniškasis ugdymo metodas ugdymui panaudojamas susidarius netikėtai situacijai.

11. Priemonės. Siekiamybė, kad mokymo priemonės tenkintų vaiko poreikį žaisti, bendrauti, judėti, skatintų norą puoselėti ir saugoti savo ir kitų sveikatą, skatintų vaiko savarankiškumą, saviraišką, kūrybingumą, meninių gebėjimų ugdymą(si).

11.1. Priemonių grupės.

Aplinkos kūrimas – auklėtoja kartu su vaikais ir jų tėvais, bendruomene, kuria jaukia, patogią, vaikų amžių ir poreikius atitinkančią bei įvairiapusį ugdymą skatinančią aplinką. Siekiama, kad aplinka skatintų vaiko poreikį judėti, veikti, pažinti, kurtų jaukumą, būtų funkcionali.

Mokymo priemonės (daiktai, žaislai, knygos, įvairios medžiagos ir kt.) – pedagogai siekia, kad mokymo priemonės atitiktų vaikų amžių, individualius esamus gebėjimus, žadintų norą pažinti, lavintų loginį mąstymą, aktyvų kūrybingumą, norą žaisti drauge.

Pažintinės-edukacinės išvykos, renginiai, akcijos, popietės, tradicinės šventės – vaikų veikla, papildanti ugdymo turinį.

Įvertinus ikimokyklinio amžiaus 3–5 metų vaikų raidos ypatumus, remiantis progresyviojo ugdymo idėjomis, manome, kad vaikas geriausiai vystosi tada, kai turi galimybę pats rinktis patirties kaupimo būdą, t.y. vietą, žaislus, priemones. Turtinga, nuolat kintanti ir atsinaujinanti aplinka skatina vaiko vystymąsi, jo gebėjimų plėtrą.

Ugdymo turinys programoje modeliuojamas pagal ugdomąją aplinką: ikimokykliniame amžiuje pagal veiklos centus. Kiekviename veiklos centre, vaikai turi galimybę ugdyti(-is) socialinę, pažinimo, kalbos, sveikatos saugojimo ir meninę kompetencijas.

Ugdomoji veikla planuojama savaitei. Jei vaikai susidomėję ir turi idėjų – temos gali būti plėtojamos ilgesnį laiką. Temas ugdomajai veiklai siūlo vaikai, tėvai, auklėtoja. Jos gali būti plėtojamos atsižvelgiant į metų laikus, kalendorines šventes ar svarbius gyvenimo įvykius. Ugdomoji veikla planuojama metams ir savaitei.

12. Ugdymo turinys.

12. 1. Ikimokyklinio ugdymo programos turinio planas 3–4 metų amžiaus vaikams:

12. 2. Rekomenduojamos temos: Aš ir mano nauji mano draugai. Mano žaislas. Aš pažįstu medelį, gėlytę. Rudens gėrybės. Galimi pavojai aplinkoje. Aš saugus, kai žinau. Pastebėk ir pavadink. Seku, seku pasaką. Žiba žvakelės. Vėlinės. Judam, krutam. Vienas ir daug. Ne vienas pasaulyje esu. Drabužėliai puošia mus. Mano mylimas gyvūnėlis. Šilti jausmai- geri žodžiai. Žiba Kalėdų žvakutės. Žiemužės pokštai. Galima – negalima. Mano dienele gimnazijoje. Pažinimo ir atradimų savaitė. Augalų karalystė. Žiema, žiema bėk iš kiemo. Mano gimtinė. Vasario 16 – oji diena. Mano lėlės ir mašinos. Gurgu gurgu į Kaziuko turgų. Parduotuvių vitrinos. Velykos. Gyvybės atbudimas. Mus supanti aplinka. Mano knygelės. Žaidimų dienele. Namai, namučiai. Švelnios Mamos rankos. Aš ir mano šeima. Spalvų pasaulis. Pavasario žiedai. Maži vaikai – dideli darbai.

Kompetencijos	Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo sritys	Ugdymo gairės	Vaiko siekiai
Sveikatos saugojimo kompetencija.	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai.	Skatinti ragauti ir valgyti įvairų maistą. Pratinti gerai sukramtyti maistą, mokyti valgyti neskubant. Pratinti keltis nuo stalo tik baigus valgyti. Prižiūrėti, kad vaikas valgytų su įrankiais taip, kaip jis gali, pagirti vaiką už pastangas. Turėti grupėje indelių, skatinti vaiką jais žaisti. Mokyti taisyklingai naudotis tualetu. Žaisti žaidimus. Skatinti klausytis ir deklamuoti eilėraštkus. Kalbėtis su vaikais apie švarą. Skaityti kūrinėlius.	Savarankiškai valgys ir gers. Pradės naudoti stalo įrankius. Pasakys, ko nori ir ko nenori valgyti. Valgys šaukštu, šaukšteliu, šakute. Pasakys, kokius patiekalus mėgsta, ragaus ir valgys įvairų maistą. Pratinsis gerai sukramtyti maistą, neskubės, mokysis valgyti ramiai. Pratinsis keltis nuo stalo tik baigus valgyti. Prižiūrės, kad vaikas valgytų su įrankiais taip, kaip jis gali, pagirs vaiką už pastangas. Turėti grupėje indelių, skatinti vaiką jais žaisti. Pats eina į tualetą, suaugusiojo padėdamas

		<p>Sistemiškai priminti pažaidus sudėti žaislus ar kitas priemones į vietą.</p> <p>Tvarkyti žaislus, dainuojant dainelę.</p>	<p>susitvarkys.</p> <p>Suaugusiojo padėdamas nusirengs ir apsirengs, bandys praustis, nusišluostys veidą, rankas.</p> <p>Padės į vietą vieną kitą daiktą.</p> <p>Valgys gana tvarkingai.</p> <p>Primenamas po valgio skalauš burną.</p> <p>Dažniausiai savarankiškai naudosis tualetu ir susitvarkys juo pasinaudojęs.</p> <p>Šiek tiek padėdamas apsirengs ir nusirengs, apsiaus ir nusiaus batus.</p> <p>Šiek tiek padėdamas plausis rankas, prausis, nusišluostys rankas ir veidą.</p> <p>Priminus čiaudėdamas ar kosėdamas prisidengs burną ir nosį.</p> <p>Sutvarkys dalį žaislų, su kuriais žaidė.</p>
Fizinis aktyvumas.		<p>Naudoti priemonę „Kempinėlių takelis“.</p> <p>Sudaryti sąlygas vaikui vaikščioti įvairiu atstumu, neužkliudant padėtų daiktų.</p> <p>Organizuoti siužetinių pratimų, kurie skatintų vaiką peržengti kliūtis, eiti plačia linija.</p> <p>Sudaryti sąlygas vaikams laiptuoti kopėtelėmis siekiant tikslo – pasiekti, nukabinti.</p> <p>Kartu su vaikais imituoti šuoliuojančius gyvūnus.</p> <p>Siūlyti vaikui įvairių žaidybinių situacijų, skatinančių</p>	<p>Pastovės ant vienos kojos (3–4 sekundes).</p> <p>Tikslingai, skirtingu ritmu eis ten, kur nori, vaikščiodamas apeis arba peržengs kliūtis, eis plačia (25–30 cm) linija.</p> <p>Bėgs keisdamas kryptį, greitį.</p> <p>Lips ir nulips laiptais pakaitiniu žingsniu, laikydamasis suaugusiojo rankos ar turėklų.</p> <p>Atsispirs abiem kojomis, pašoks nuo žemės, nušoks nuo laiptelio, peršoks liniją, spirs kamuolį.</p>

		<p>vaikščioti ant pirštų, kulnų.</p>	<p>Stovės pasistiebiąs, atsistos ant kulnų, stovėdamas ir sėdėdamas atliks įvairius judesius kojomis bei rankomis.</p> <p>Eis ant pirštų galų, eis siaura (5 cm) linija, gimnastikos suoleliu, lips laiptais aukštyr ir žemyn nesilaikys už turėklų, šokinės abiem ir ant vienos kojos, nušoks nuo paaukštinimo.</p>
	<p>Savireguliacija ir savikontrolė.</p>	<p>Žinoti ir taikyti kiekvienam vaikui priimtina dienos ritmą, priimtinus nusiramimo būdus.</p> <p>Pasiūlyti vaikams žaislų ar priemonių, padedančių išreikšti jausmus.</p> <p>Žaidimui pasiūlyti lėles su emocija veide.</p> <p>Skatinti vaikus vartoti žodžius, pasakant, ko jie nori, o ne fizinę jėgą.</p> <p>Paaiškinti ar suvaidinti, kaip vaiko elgesys įskaudino kitus.</p> <p>Dažnai klausti vaikų, ar jiems nereikia pagalbos.</p> <p>Pasiūlyti vaikams būdų, kaip spręsti kylančius konfliktus.</p> <p>Leisti vaikui pačiam pasirinkti, nuspręsti, ką darys, kaip pasielgs toje veikloje, kurioje jis jau sugeba priimti sprendimą.</p> <p>Susitarti su vaikais, kad atbėgtų pasitarti su auklėtoju, kai jaučiasi įskaudinti ar nežino išeities sudėtingoje situacijoje.</p> <p>Kartu su vaikais nustatyti paprastas kasdienes elgesio</p>	<p>Bus ramus ir rodys pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais.</p> <p>Jeigu kas nepatiks, nueis šalin, atsisakys bendros veiklos.</p> <p>Nusiramins, kalbės apie tai, kas jį įskaudino, ir girdės suaugusiojo komentarus.</p> <p>Nuolat primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu laikysis grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių.</p> <p>Žais, stengsis laikytis žaidimo taisyklių.</p>

		<p>grupėje taisykles, kuriose matytūsi ir vaikų atsakomybė.</p> <p>Paskatinti, pagirti vaikus už taisyklių ir tvarkos laikymąsi, pagalbą auklėtojiui.</p>	
Socialinė kompetencija	Emocijų suvokimas ir raiška.	<p>Jautriai reaguoti į vaiko rodomus emocijų ženklus – veido mimika susitapatinti su jo nuotaika, komentuoti emocijas ar jausmus, juos pavadinti.</p> <p>Pastebėti, kai vaiko emocijų ir jausmų raiška išsiplečia ir skirtingai į ją reaguoti, padėti atrasti naujų emocijų raiškos būdų.</p> <p>Pasiūlyti žaidimų, skatinančių tyrinėti ar imituoti kitų žmonių nuotaiką.</p> <p>Skatinti pastebėti bendraamžių savijautą.</p>	<p>Atpažins, ką jaučia, turės savus emocijų raiškos būdus.</p> <p>Pradės vartoti emocijų raiškos žodelius ir emocijų pavadinimus.</p> <p>Atpažins kitų emocijas pagal veido išraišką, elgesį, veiksmus.</p> <p>Geriau supras kitų emocijas ir jausmus, dažnai tinkamai į juos reaguos.</p>
	Savireguliacija ir savikontrolė.	<p>Žinoti ir taikyti kiekvienam vaikui priimtina dienos ritmą, priimtinus nusiramavimo būdus.</p> <p>Pasiūlyti vaikams žaislų ar priemonių, padedančių išreikšti jausmus.</p> <p>Žaidimui pasiūlyti lėles su emocija veide.</p> <p>Skatinti vaikus vartoti žodžius, pasakant, ko jie nori, o ne fizinę jėgą.</p> <p>Paaiškinti ar suvaidinti, kaip vaiko elgesys įskaudino kitus.</p> <p>Dažnai klausti vaikų, ar jiems nereikia pagalbos.</p> <p>Pasiūlyti vaikams būdų, kaip spręsti kylančius konfliktus.</p>	<p>Bus ramus ir rodys pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais.</p> <p>Jeigu kas nepatiks, nueis šalin, atsisakys bendros veiklos.</p> <p>Nusiramins, kalbėdamas apie tai, kas jį įskaudino, ir girdėdamas suaugusiojo komentarus.</p> <p>Nuolat primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu laikysis grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių.</p> <p>Žaisdamas stengsis laikytis žaidimo taisyklių</p>

		<p>Leisti vaikui pačiam pasirinkti, nuspręsti, ką darys, kaip pasielgs toje veikloje, kurioje jis jau sugeba priimti sprendimą.</p> <p>Susitarti su vaikais, kad atbėgtų pasitarti su auklėtoju, kai jaučiasi įskaudinti ar nežino išeities sudėtingoje situacijoje.</p> <p>Kartu su vaikais nustatyti paprastas kasdienes elgesio grupėje taisykles, kuriose matytųsi ir vaikų atsakomybė.</p> <p>Paskatinti, pagirti vaikus už taisyklių ir tvarkos laikymąsi, pagalbą auklėtojui.</p>	
	Savivoka ir savigarba.	<p>Dažnai įvardyti daiktus, kurie priklauso vaikui, paminint jo vardą.</p> <p>Komentuojant vaiko veiklą, būtinai paminėti vaiko vardą.</p> <p>Pasiūlyti veiklą kuriai skatintų vartoti įvardžius.</p> <p>Pasiūlyti veiklą tyrinėjančią žmogaus fiziologiją.</p>	<p>Vaikas kalbės pirmuoju asmeniu.</p> <p>Savo „aš“ sieja su savo veikla ir daiktų turėjimu – pasako, ką daro, ką turi.</p> <p>Pasakys, kas jis yra – berniukas ar mergaitė, atskirs berniukus nuo mergaičių, pavadins 5–6 kūno dalis.</p> <p>Supras, kad turi nuo kitų atskirą savo norų, ketinimų, jausmų pasaulį.</p> <p>Pasakys, kaip jaučiasi, ko nori jis pats ir kaip jaučiasi, ko nori kitas asmuo.</p> <p>Supras, kad suaugęs žmogus negalėjo matyti to, ką jis matė, ką darė arba kas atsitiko, jeigu nebuvo kartu.</p> <p>Manys, kad yra geras, todėl kiti jį mėgsta, palankiai vertina.</p>

	<p>Santykiai su suaugusiais.</p>	<p>Pritarti vaiko iniciatyvai, tačiau visuomet atskubėti į pagalbą, kai jam reikia suaugusiojo, būti vaiko saugumo garantu.</p> <p>Žaidžiant su vaiku skatinti jo savarankiškumą, veikimą tarsi, tariamai, daiktų pakaitalų naudojimą, persikūnijimą, tapimą kuo nors: klausti, ko reikės žaidimui; paduotą kubelį „suvalgyti“ lyg bandelę; vadinti vaiką prisiimto vaidmens vardu – mama, tėveliu, pardavėju; parūpinti vaidmens atributų, žaislų komplektų.</p> <p>Klausytis vaikų, skatinti pasakyti savo norus, sumanymus, idėjas, padėti juos įgyvendinti.</p> <p>Padėti vaikams laikytis tvarkos, kontroliuoti savo elgesį.</p> <p>Vaikui supykus, paskatinti kalbėti apie tai, kas jį supykė, padėti rasti tinkamą išeitį, nusiraminti.</p>	<p>Drąsiai veiks, rizikuos, išbandys ką nors nauja, kai šalia yra juo besirūpinantis suaugusysis.</p> <p>Mėgdžios, tačiau žaidime savaip pertvarkys suaugusiųjų veiksmus, žodžius, intonacijas.</p> <p>Veiks savarankiškai ir tikisi suaugusiojo palaikymo, pagyrimo.</p> <p>Paklaustas suaugusiajam pasakys savo nuomonę.</p> <p>Dažniausiai stengsis laikytis suaugusiųjų nustatytos tvarkos, priims jų pagalbą, pasiūlymus bei vykdys individualiai pasakytus prašymus.</p> <p>Mėgs ką nors daryti kartu su suaugusiuoju.</p>
--	----------------------------------	--	--

Santykiai su bendraamžiais.	<p>Organizuoti žaidimus, kuriuose vaikams ką nors reikėtų daryti paėiliui arba keliems vienu metu.</p> <p>Pakomentuoti draugiškus vaikų veiksmus ir jausmus, pritarti ketinimui žaisti kartu, padėti įsitraukti į bendro žaidimo epizodus.</p> <p>Užtikrinti vaiko saugumą.</p> <p>Paskatinti vaiką išreikšti nepasitenkinimą, kai kiti vaikai daro ką nors ne taip.</p> <p>Atsiliepti į vaikų pagalbos prašymus.</p> <p>Padėti vaikui įgyvendinti ketinimus, atsižvelgiant į kitų vaikų norus.</p> <p>Komentuoti priimtinius ir nepriimtinius vaiko veiksmus, primenant elgesio taisykles.</p> <p>Mokyti pasakyti sau „ne“, kai norisi pasielgti netinkamai.</p> <p>Atkreipti dėmesį ir pagirti vaiko norą pasidalyti, ypač tose situacijose, kai tenka trumpam atidėti savo norų patenkinimą.</p> <p>Įvairiose situacijose atkreipti vaiko dėmesį į jo veiksmų pasekmes kitam.</p>	<p>Ieškos bendraamžių draugijos.</p> <p>Žais greta, trumpai pažais su kitu vaiku, trumpam įsitrauks į kito vaiko žaidimą.</p> <p>Bendraus mimika, judesiais, veiksmiais, dažniau kalbės su kitu vaiku, pakaitomis atliks veiksmus su tuo pačiu žaislu.</p> <p>Audringai reikš teises į savo daiktus, žaislus, norės kito vaiko jam patinkančio žaislo.</p> <p>Žaisdamas mėgdžios kitus vaikus, supras jų norus, stengsis suprasti kita kalba nei jis, kalbančio vaiko sumanymus.</p> <p>Tarsis dėl vaidmenų, siužeto, žaislų.</p> <p>Padedamas suaugusiojo, palauks savo eilės, dalyvis žaislais, priims kompromisinį pasiūlymą.</p>
Iniciatyvumas ir atkaklumas.	<p>Užtikrinti saugią aplinką grupėje, lauke.</p> <p>Auklėtojai pačiam žaisti įvairius sensorinius žaidimus vaikų akivaizdoje, kad jie galėtų jį stebėti ir mėgdžioti, taip mokydami naujų veiksmų.</p> <p>Skatinti vaikus pastatyti bokštelį, baigti sudėti dėlionę.</p>	<p>Nuolat energingai žais, ką nors veiks, laisvai judės erdvėje, pats keis veiklą, pasirinks vieną iš kelių daiktų, sugalvos būdus, kaip pasiekti neprieinamą norimą daiktą.</p> <p>Išbandys suaugusiojo pasiūlytus naujus žaislus,</p>

		<p>Siūlyti vaiko poreikius atitinkančią veiklą.</p> <p>Pagal poreikį atnaujinti grupės materialinę bazę, keisti ugdomąsias veiklas.</p> <p>Palaikyti vaikų veiklos sumanymus, padėti juos išplėtoti, įgyvendinti.</p> <p>Pasiūlyti vaikams veiklos dviese, grupelėje ar su visa grupe.</p>	<p>žaidimus, neįprastą veiklą.</p> <p>Dažniausiai pats pasirengs ir kurį laiką kryptingai plėtos veiklą vienas ir su draugais.</p> <p>Kviečiant, sudominant įsitrauks į suaugusiojo pasiūlytą veiklą jam, vaikų grupei ar visai vaikų grupei.</p>
	Problemų sprendimas.	<p>Skatinti vaikus tobulėti.</p> <p>Jei vaikas sako „negaliu“, „nemoku“, jį drąsinti.</p> <p>Komentuoti vaikų taikytus problemų sprendimo būdus ir jų pasekmes, kad vaikai geriau suprastų, kodėl pavyko įveikti sunkumus.</p> <p>Drąsinti vaikus kartu ieškoti išeities iš susidariusios probleminės situacijos.</p>	<p>Drąsiai imasi sudėtingos veiklos, atkakliai, keisdamas veikimo būdus bandys ją atlikti pats, stebės savo veiksmų pasekmes.</p> <p>Supras, kad susidūrė su sudėtinga veikla, kliūtimi, problema.</p> <p>Stebės savo veiksmų pasekmes, supras, kada pavyko įveikti sunkumus.</p> <p>Nepasisekus prašys suaugusiojo pagalbos.</p>
Komunikavimo kompetencija	Savireguliacija ir savikontrolė.	<p>Žinoti ir taikyti kiekvienam vaikui priimtina dienos ritmą, priimtinus nusiramino būdus.</p> <p>Pasiūlyti vaikams žaislų ar priemonių, padedančių išreikšti jausmus.</p> <p>Skatinti vaikus vartoti žodžius, pasakant, ko jie nori.</p> <p>Paaikškinti ar suvaidinti, kaip vaiko elgesys įskaudino kitus.</p> <p>Dažnai klausti vaikų, ar jiems nereikia pagalbos.</p> <p>Pasiūlyti vaikams būdų, kaip spręsti kylančius</p>	<p>Bus ramus ir rodys pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais.</p> <p>Jeigu kas nepatiks, nueis šalin, atsisakys bendros veiklos.</p> <p>Nusiramins, kalbėdamas apie tai, kas jį įskaudino, ir girdėdamas suaugusiojo komentarus.</p> <p>Nuolat primenant ir sekdamas suaugusiojo bei kitų vaikų pavyzdžiu laikysis grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių.</p> <p>Žaisdamas, stengsis laikytis žaidimo taisyklių.</p>

		<p>konfliktus.</p> <p>Leisti vaikui pačiam pasirinkti, nuspręsti, ką darys, kaip pasielgs toje veikloje, kurioje jis jau sugeba priimti sprendimą.</p> <p>Susitarti su vaikais, kad atbėgtų pasitarti su auklėtoju, kai jaučiasi įskaudinti ar nežino išeities sudėtingoje situacijoje.</p> <p>Kartu su vaikais nustatyti paprastas kasdienes elgesio grupėje taisykles, kuriose matytųsi ir vaikų atsakomybė.</p> <p>Paskatinti, pagirti vaikus už taisyklių ir tvarkos laikymąsi, pagalbą auklėtojui.</p>	
	Sakytinė kalba.	<p>Įvairiose bendravimo situacijose nuolat klausinėti vaiko apie jį patį, apie tai, ką jis veikia, ko nori, ką mėgsta, skatinti apie tai pasakoti.</p> <p>Deklamuoti eilėraštkus, užbaigti žinomų pasakų, eilėraštkų frazes.</p> <p>Kartu su vaiku žiūrint vaikiškus filmukus, skatinti jį pasakoti apie tai, ką matė ir girdėjo žodžiais ir gestais.</p> <p>Kartoti girdėtus eilėraštkus, dainuoti daineles, žaisti žaidimus.</p> <p>Skaityti vaikui tekstus ne tik literatūrine kalba, bet ir tarmiškai.</p> <p>Skatinti vaiką įvairiose bendravimo situacijose gyvai kalbėtis su draugais.</p> <p>Bendraujant su suaugusiaisiais, vartoti elementarius</p>	<p>Kalbės ir klausinės apie tai, ką matė ir girdėjo, apie aplinkos objektus, jų savybes, įvykius, net jei jų dabar ir nemato.</p> <p>Domėsis laidomis, animaciniais filmais vaikams, kalbės apie juos.</p> <p>Vienu ar keliais žodžiais atsakys į elementarius klausimus.</p> <p>Kartu su suaugusiuoju deklamuos eilėraštkus, užbaigs žinomas pasakas, eilėraščius.</p> <p>Klausys aplinkinių pokalbių, sekamų, pasakojamų, skaitomų, deklamuojamų kūrinių literatūrine kalba, tarmiškai.</p> <p>Kalbės pats sau, kalbės kitam, klausinės, užkalbins, prašys, pašauks, kartais laikysis elementarių</p>

		mandagumo žodžius.	kalbinio etiketo normų. Kalbės, pasakos apie tai, ką jaučia ir jautė, veikia ir veikė.
Rašytinė kalba.	Pozityviai vertinti vaiko piešinius. Džiaugtis jo pasiekimais. Nuolat skatinti keverzonėmis reikšti savo mintis. Turtinti vaiko aplinką įvairiais rašikliais, sudaryti galimybę pažinti kompiuterį. Skatinti keverzonėmis užrašyti savo vardą, pavardę, norus, pasirašinėti po dailės darbais, grupės ar viešoje bibliotekoje atsiimant knygas ir kt. Ieškoti aplinkoje žodžių, kuriuose yra vaiko vardo raidės.		Įvairiomis rašymo priemonėmis piešia vertikalias ir horizontalias linijas. Domėtis ne tik įvairiomis rašymo priemonėmis, bet ir galimybe rašyti (kompiuteriu ir kt.). Piešiniuose pasirodys realių raidžių elementai ir pradės. Raidėmis ir simboliais (grafiniais vaizdais) pradės manipuluoti įvairiose veiklose.
Meninė raiška.	Klausyti su vaikais dainelių apie paukščius, žvėris, gamtos reiškinius ar trumpų instrumentinės muzikos kūrinėlių. Sudaryti sąlygas ir skatinti vaikus kurti, dainuojant apie tai, ką jie veikia, žaidžia, mato, girdi. Klausytis su vaikais muzikos kūrinų, gamtos garsų ir juos tyrinėti pasikalbant, pasakojant, aptariant. Parūpinti žaidimams tikrų daiktų: virtuvės, kirpyklos, statybų reikmenų. Paskatinti aprengti lėles savo sumanytais veikėjais, kurti situacijas pagal girdėtas pasakas, matytus filmukus.		Emocingai atlieps klausomus kūrinius – šypsosis, džiaugsis, plos, sėdėdamas sūpuos kojas ar pan. Kurs, dainuos vieno aukščio tonu savitus žodžius, ritmuos vaikiškais instrumentais ir daiktais. Klausys ir tyrinės gamtos garsus, trumpus vokaličius ir instrumentinius kūrinius, judesiais emocingai atlieps jų nuotaiką, tempą bei keliais žodžiais juos apibūdins. Žaisdamas atkurs matytų situacijų fragmentus, panaudos tikrus daiktus, reikmenis, drabužius. Kurs dialogą tarp veikėjų, išraiškingai intonuos.

		<p>Pamačius aktorių parodytą spektaklį darželyje, siūlyti vaikams patiems pažaisti teatrą.</p> <p>Drauge su vaiku eiti ratelius, parodyti judesius, veiksmų, paaiškinti, kas jais vaizduojama, skatinti juos kartoti laisvai, savaip.</p> <p>Nekoreguoti vaiko emocinės raiškos (nereikalauti iš vaiko tam tikros emocinės išraiškos).</p> <p>Nelyginti vaiko išraiškos su kito vaiko ar vaikų.</p> <p>Džiaugtis kiekvieno vaiko pastangomis, atradimais.</p>	<p>Žaisdamas atsipalaiduos.</p> <p>Muzikiniuose rateliuose kurs ar savaip perteiks kelis veikėjus vaizduojančius judesius, veiksmus, spontaniškai reikš emocijas.</p>
Pažinimo kompetencija	Aplinkos pažinimas.	<p>Skatinti vaikus stebėti ir pavadinti augalus ir gyvūnus, esančius artimiausioje aplinkoje, patalpose ir išėjus į lauką, rodyti paveikslėlius skatinant apie juos kalbėti.</p> <p>Sudaryti galimybę prisidėti prižiūrint kambarinį augalą, naminį gyvūnelį.</p> <p>Skatinti kalbėti apie tai, ką gyvūnelis ėda, kokius vaikus veda, ko reikia augalui, kad jis augtų ir pan.</p> <p>Padėti vaikams, tačiau netrukdyti išsakyti savo supratimą.</p> <p>Mokyti savo kūno dalių pavadinimų, aptarti jų paskirtį ir priežiūrą.</p> <p>Rodyti kiekvienam vaikui, kad juo rūpinamasi, bendrauti su kiekvieno vaiko artimaisiais.</p> <p>Sudaryti galimybę stebėti augalus ir gyvūnus gamtoje ir namų (ūkio) aplinkoje, žiūrėti paveikslėlius ir klausyti skaitymo apie naminius ir laukinius gyvūnus,</p>	<p>Atpažins ir pavadins vis daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų (sodo, daržo, lauko), gyvūnų, daiktų.</p> <p>Skirs atskirus gamtos reiškinius.</p> <p>Orientuosis savo grupės, darželio, namų aplinkoje.</p> <p>Pasakys savo ir savo šeimos narių vardus.</p> <p>Dalyvaus prižiūrint augalus ar gyvūnus.</p> <p>Pažins gyvenamosios vietovės objektus.</p> <p>Pasakys kaimo, gatvės, kurioje gyvena, pavadinimus, savo vardą ir pavardę.</p> <p>Pastebės pasikeitimus savo aplinkoje.</p> <p>Pastebės ir nusakys aiškiausiai pastebimus gyvūnų ir augalų požymius.</p> <p>Atpažins gamtoje ar paveiksluose dažniausiai sutinkamus gyvūnus, medžius, gėles, daržoves,</p>

	<p>patiems dalyvauti juos prižiūrint.</p> <p>Skatinti vaikus kalbėti apie stebimų gyvūnų ar augalų kūno dalis, išvaizdą, apie tai, ko jiems reikia, kad augtų, kaip juos saugoti, prižiūrėti.</p> <p>Paašškinti, kad ne visus augalus galima ragauti, yra nuodingų arba dilginančių.</p>	<p>grybus, pasakys jų pavadinimus.</p>
<p>Skaičiavimas ir matavimas.</p>	<p>Duoti vienodo dydžio ir formos daiktų ir mokyti paimti vieną (du) daiktus, padalyti daiktus po vieną, sudėlioti juos į dvi, tris krūveles.</p> <p>Klausti, kurioje iš dviejų grupių yra vienas daiktas ir kur jų yra daug ir pan.</p> <p>Vartyti knygeles, kuriose pavaizduoti objektai leidžia samprotauti apie dydžius, formas, spalvas.</p> <p>Skatinti vaiką pakartoti paveikslėliuose pavaizduotų objektų dydį, formą, spalvą nusakančius žodžius.</p> <p>Sudaryti galimybes rūšiuoti daiktus.</p> <p>Naudoti paveikslėlius, kuriuose pavaizduoti 1–3 daiktai ar dvi trys 1–3 daiktų grupės.</p> <p>Atkreipti dėmesį į grupėje esančių daiktų skaičių.</p> <p>Žaisti judrius žaidimus, kai reikia pasirinkti teisingą kryptį savo kūno atžvilgiu.</p>	<p>Skirs žodžius: mažai (vienas, du) ir daug.</p> <p>Paprašytas duos kitiems po vieną žaislą, daiktą.</p> <p>Tapatins daiktus pagal formą, dydį.</p> <p>Suras tokios pat spalvos (raudonos, mėlynos, geltonos, žalios) daiktus.</p> <p>Pradės skaičiuoti daiktus, palygins dvi daiktų grupes pagal daiktų kiekį grupėje.</p> <p>Padalins daiktus į grupes po lygiai (po du, po tris).</p> <p>Supras, kad prie daiktų pridedant po vieną, jų skaičius grupėje didėja, o paimant po vieną – mažėja.</p> <p>Pradės skirti dešinę ir kairę savo kūno puses, kūno priekį, nugarą.</p> <p>Nurodydamas kryptį savo kūno atžvilgiu, vartos žodžius: pirmyn–atgal, kairėn–dešinėn, aukštyn–žemyn.</p>
<p>Iniciatyvumas ir atkaklumas.</p>	<p>Pasirūpinti saugia aplinka grupėje, lauke.</p> <p>Auklėtojui pačiam žaisti įvairius sensorinius žaidimus</p>	<p>Nuolat energingai žais, ką nors veiks, laisvai judės erdvėje, pats keis veiklą, pasirinks vieną iš kelių</p>

	<p>vaikų akivaizdoje, kad jie galėtų jį stebėti ir mėgdžioti, taip mokydami naujų veiksmų.</p> <p>Skatinti vaikus pastatyti bokštelį, baigti sudėti dėlionę.</p> <p>Siūlyti vaiko poreikius atitinkančių priemonių veiklai.</p> <p>Nuolat praturtinti grupę kuo nors nauju, pasiūlyti vaikams naujų žaidimų.</p> <p>Neišleisti vaikų iš akių.</p> <p>Palaikyti vaikų veiklos sumanymus, padėti juos išplėtoti, įgyvendinti.</p> <p>Pasiūlyti vaikams veiklos dviese, grupelėje ar su visa grupe.</p>	<p>daiktų, sugalvos būdus, kaip pasiekti neprieinamą norimą daiktą.</p> <p>Išbandys suaugusiojo pasiūlytus naujus žaislus, žaidimus, neįprastą veiklą.</p> <p>Dažniausiai pats pasirinks ir kurį laiką kryptingai plėtos veiklą vienas ir su draugais.</p> <p>Kviečiant, sudominant, išitrauks į suaugusiojo pasiūlytą veiklą jam, vaikų grupei ar visai vaikų grupei.</p>
Tyrinėjimas.	<p>Skatinti manipuliuoti kiekiais, eiti nuo vientiso prie dalių ir atgal.</p> <p>Ugdymo programą ir aplinką kurti taip, kad vaikams būtų prieinamos įvairios medžiagos ir priemonės, kuriomis pasinaudodami galėtų inicijuoti kryptingą iškilusios problemos sprendimo veiklą, patys sugalvoti problemų ir su pasitenkinimu ieškoti jų sprendimo būdų.</p> <p>Skatinti nebijoti bandyti ir klysti ieškant savo iškeltų problemų sprendimų, pasinaudoti ankstesniu patyrimu ir juo remiantis bandyti naujus sprendimo kelius.</p>	<p>Atsargiai elgsis su nepažįstamais daiktais ir medžiagomis, tačiau rodys susidomėjimą, bandys aiškintis, kas tai yra, kaip ir kodėl tai veikia, vyksta.</p> <p>Pats pasirinks žaidimui ar kitai veiklai reikalingus daiktus ir medžiagas, paaiškins, kodėl pasirinko.</p> <p>Žaisdamas tyrinės, išbandys daiktus bei medžiagas.</p>
Problemų	Skatinti vaikus imtis pagal jų galimybes sudėtingos	Drąsiai imsis sudėtingos veiklos, atkakliai,

	<p>sprendimas.</p>	<p>veiklos.</p> <p>Jei vaikas sako „negaliu“, „nemoku“, jį drašinti.</p> <p>Komentuoti vaikų taikytus problemų sprendimo būdus ir jų pasekmes, kad vaikai geriau suprastų, kodėl pavyko įveikti sunkumus.</p> <p>Drašinti vaikus kartu ieškoti išeities iš susidariusios probleminės situacijos.</p>	<p>keisdamas veikimo būdus bandys ją atlikti pats, stebės savo veiksmų pasekmes.</p> <p>Supras, kad susidūrė su sudėtinga veikla, kliūtimi, problema.</p> <p>Stebės savo veiksmų pasekmes, supras, kada pavyko įveikti sunkumus.</p> <p>Nepasisekus prašys suaugusiojo pagalbos.</p>
	<p>Mokėjimas mokytis.</p>	<p>Vaikams padėti suprasti savo galimybes ir apribojimus, sudaryti visas sąlygas tobulinti savo gebėjimus individualiu tempu.</p> <p>Atkreipti dėmesį į vaiko ketinimus, norą ką nors išbandyti, pažinti, ir kurti sąlygas vaikui mokytis.</p> <p>Pastebėti situacijas, kuriose vaikas nori ko nors išmokti.</p> <p>Skatinti pasakyti, ko jis nori išmokti, sudaryti sąlygas mokytis to, ko jis nori.</p> <p>Kalbėtis su vaikais apie tai, ką veikė per dieną ir ko iš jų išmoko.</p>	<p>Klaus, kaip kas nors vyksta, kaip veikia, atidžiai stebės, bandys.</p> <p>Modeliuos veiksmus ir siužetinio žaidimo epizodus.</p> <p>Veiks spontaniškai ir tikėtis tam tikro rezultato.</p> <p>Pasakys, ką veiks ir ką išmoks.</p>
<p>Meninė kompetencija</p>	<p>Meninė raiška.</p>	<p>Klausyti su vaikais dainelių apie paukščius, žvėris, gamtos reiškinius ar trumpų instrumentinės muzikos kūrinių.</p> <p>Sudaryti sąlygas ir skatinti vaikus kurti, dainuojant apie tai, ką jie veikia, žaidžia, mato, girdi.</p> <p>Klausytis su vaikais muzikos kūrinių, gamtos garsų ir juos tyrinėti pasikalbant, pasakojant, aptariant.</p>	<p>Emocingai atlieps klausomus kūrinius (vaikiškas dainas, instrumentinius kūrinius) – šypsosis, džiaugsis, plos, sėdėdamas sūpuos kojas ar pan.</p> <p>Kurs, dainuos vieno aukščio tonu savitus žodžius, ritmuos vaikiškais instrumentais ir daiktais.</p> <p>Klausys ir tyrinės gamtos garsus, trumpus vokaličius ir instrumentinius kūrinius, judesiais emocingai atlieps jų nuotaiką, tempą bei keliais</p>

		<p>Parūpinti žaidimams tikrų daiktų: virtuvės, kirpyklos.</p> <p>Paskatinti aprenkti lėles savo sumanytais veikėjais, kurti situacijas pagal girdėtas pasakas, matytus filmukus.</p> <p>Pamačius aktorių parodytą spektaklį darželyje, siūlyti vaikams patiems pažaisti teatrą.</p> <p>Drauge su vaiku eiti ratelius, parodyti judesių, veiksmų, paaiškinti, kas jais vaizduojama, skatinti juos kartoti laisvai, savaip.</p> <p>Nekoreguoti vaiko emocinės raiškos.</p> <p>Nelyginti vaiko išraiškos su kito vaiko ar vaikų.</p> <p>Džiaugtis kiekvieno vaiko pastangomis, atradimais.</p>	<p>žodžiais juos apibūdins.</p> <p>Žaisdamas atkurs matytų situacijų fragmentus, panaudos tikrus daiktus, reikmenis, drabužius.</p> <p>Kuris dialogą tarp veikėjų, išraiškingai intonuos.</p> <p>Žaisdamas atsipalaiduos.</p> <p>Muzikiniuose rateliuose kurs ar savaip perteiks kelis veikėją vaizduojančius judesius, veiksmus, spontaniškai reikš emocijas.</p>
Estetinis suvokimas.		<p>Duoti klausytis įvairios nuotaikos muzikos kūrinių, kad vaikas juos įsimintų ir vėliau juos kartu aptarti.</p> <p>Pažiūrėjus drauge šoki, užduotį mąstymą skatinančius klausimus.</p> <p>Atkreipti dėmesį, kai vaikas sako, kad nori gražiai ką nors daryti, palaikyti jo norą, pasidžiaugti, pagirti.</p> <p>Kasdienėje veikloje kalbant su vaikais nuolat vartoti žodžius skatinančius vaikų savivertę.</p>	<p>Atpažins kai kuriuos jau girdėtus muzikos kūrinius, matytus šokius, ratelius, vaidinimo veikėjus, dailės kūrinius.</p> <p>Džiaugsis menine veikla, dainuos, šoks, vaidins, gražiai atrodys.</p> <p>Skirtingai reaguos (ramiai ar emociškai) klausydamas ir stebėdamas skirtingo pobūdžio, aplinką.</p>
Kūrybiškumas.		<p>Kurti saugią, džiaugsmingą, laisvą aplinką, kurioje vaikas gali eksperimentuoti su įvairia saugia medžiaga.</p> <p>Siūlyti žaidimų su vandeniu. Vaikai jį gali pilstyti, sverti, semti, laistyti (prižiūrimi suaugusiųjų).</p> <p>Lauke nesmarkiai lyjant ir nesant šaltam orui, tinkamai</p>	<p>Atras vis naujus dalykus artimiausioje aplinkoje.</p> <p>Pasitelks vaizduotę ką nors veikdamas: žaisdamas, pasakodamas, judėdamas, kurdamas.</p> <p>Sugalvos įdomių idėjų, skirtingų veikimo būdų.</p>

		<p>aprengus vaikus leisti braidyti po balas, taškyti vandenį, semti jį kibirėliais.</p> <p>Skatinti klausti, domėtis, į klausimus atsakyti trumpai, bet aiškiai, siekiant sudominti ir skatinti toliau tyrinėti.</p> <p>Vaikus skatinti daryti taip, kaip iki šiol nedarė, pasirenkant kuo įvairesnių sprendimų.</p> <p>Veiklą organizuoti ir patalpose, ir lauke.</p> <p>Skatinti džiaugtis savo kūriniais, aptarti, kokias sugalvotas idėjas, originalius sprendimus galima pritaikyti ar išbandyti realiame gyvenime.</p> <p>Aptarti, ką naujo, originalaus pavyko sukurti, svarstyti, kaip galėtų patobulinti panašų kūrinį kitą kartą.</p> <p>Girti, įdomiausius posakius, klausimus, veiklos būdai užrašyti, skatinti idėjomis pasidalyti grupėje, kad vaikai pajustų, jog originalūs atsakymai ir mintys yra vertinami.</p>	
--	--	--	--

12.3. Ikimokyklinio ugdymo programos turinio planas 4 – 5 metų amžiaus vaikams:

12.4. Rekomenduojamos temos: Aš grupėje. Pažintis su naujais draugais. Rudenėlio pirmi žingsniai. Rudenėlio dovanos. Pasivaikščiokime tarp medžių, pažinkime juos. Paukščiai. Mano gimtoji vieta. Dienos trumpyn- naktys ilgyn. Mokausi būti saugus. Vėlinės. Uždegim žibintus ir eisim tuo rudens taku. Žvėreliai ir paukšteliai ruošiasi žiemai. Žmonių namai. Aš galiu judėti. Žiema žiemužė. Žiemojantys paukščiai ir gyvūnai. Šilti jausmai – geri žodžiai. Aš ir laikas. Rieda metų ratas. Žmogus ir aplinka. Brenda seniai besmegeniai. Mano kūnas, kaip aš augu. Aš pažįstu raides. Mano gimtinė – Lietuva. Vasario 16 –oji. Užgavėnės. Įvairios profesijos. Mano pirmieji daigeliai. Kaziuko mugė. Pirmieji pavasario požymiai gamtoje. Velykos. Aukime ir būkime sveiki. Knygelė – mano draugas. Žaislai. Tvarcome kiemą, rūšiuojame atliekas. Tau, mamyte. Suskaičiuok, jei gali. Jau pabudo vabalai. Sudie, gimnazijos grupe!

Kompetencijos	Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo sritys	Ugdymo gairės	Vaiko siekiai
Sveikatos saugojimo kompetencija	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai.	<p>Žaisti žaidimus, kuriuose formuojasi maitinimosi ritmo suvokimas.</p> <p>Priminti, kad valgytų neskubėdami, tuo pačiu metu (pusryčius, pietus, vakarienę).</p> <p>Plėsti vaiko supratimą apie sveikatą ir jos tausojimą (žaidžiant mokomi atskirti pagrindines produktų grupes: pieną, mėsą, vaisius, daržoves).</p> <p>Patraukliomis formomis paaiškinti pieno, mėsos, vaisių, daržovių naudą.</p> <p>Papasakoti per didelio saldumynų kiekio žalą organizmui.</p> <p>Kalbėtis, kodėl reikia plauti daržoves, vaisius, uogas.</p> <p>Sudaryti sąlygas tai atlikti praktiškai.</p> <p>Ugdyti gebėjimą savarankiškai laikytis asmens higienos.</p> <p>Pratintis laikytis asmens higienos įgūdžių ir įpročių.</p> <p>Skatinti vaikų savarankiškumą.</p> <p>Rekomenduoti tėvams aprengti vaikus patogiais, lengvai aprenjamiems drabužiais.</p> <p>Primenant eiliškumą, skatinti vaikus savarankiškai apsirengti ir nusirengti, tvarkingai susidėti drabužius.</p> <p>Mokyti teisingai plautis ir šluostytis rankas, praustis ir</p>	<p>Valgys tvarkingai, taisyklingai naudosis stalo įrankiais.</p> <p>Pasakys, kas stiprina, gražina dantukus, o kas jiems kenkia.</p> <p>Padedamas apsirengs ir nusirengs, apsiaus ir nusiaus batus, plausis rankas, prausis, nusišluostys, priminus čiaudėdamas ir kosėdamas prisidengs burną.</p> <p>Pasakys, kodėl reikia plauti vaisius, daržoves ir uogas.</p> <p>Domėsis, koks maistas sveikas ir naudingas.</p> <p>Priminus tvarkysis žaislus ir savo veiklos vietą.</p> <p>Žinos, kad negalima imti degtukų, vaistų, aštrių ir kitų pavojingų daiktų.</p> <p>Žaisdamas, ką nors veikdamas stengsis saugoti save ir kitus.</p> <p>Diskutuos apie veiksnius galinčius pakenkti sveikatai.</p> <p>Priminus stengsis sėdėti, vaikščioti taisyklingai.</p>

	<p>šluostytis veidą.</p> <p>Priminti, kad čiaudint ar kosint būtina naudotis prisidengti burną ir nosį, naudotis nosine.</p> <p>Skatinti susitvarkyti žaislus, su kuriais žaidė, įvairiai motyvuojant, padedant.</p> <p>Priminti, kad sudėtų ne tik gerai matomus žaislus, bet ir tuos, kurie yra po stalu, lova, spintele ir kt.</p> <p>Naudoti vaizdines priemones, skaityti kūrinėlius apie saugų elgesį.</p> <p>Organizuoti saugaus elgesio savaites, kviesti medicinos darbuotojus, gaisrininkus.</p> <p>Kviesti vaikus į talką dengiant stalą šventei.</p> <p>Diskutuoti su vaikais, kaip konfliktus spręsti taikiai.</p>	
Fizinis aktyvumas.	<p>Siūlyti vaikui įvairių žaidybinių situacijų, skatinančių vaikščioti ant pirštų galų, kulnų.</p> <p>Skatinti išlaikyti pusiausvyrą, tempą, kryptį.</p> <p>Sudaryti sąlygas pagaliukų rinkimui, kaišiojimui, lipdyti iš plastilino, žaisti pirštukų žaidimus.</p> <p>Kirpti nesudėtingas formas, klijuoti ant popieriaus.</p> <p>Sudaryti sąlygas žaisti su įvairiomis sėklomis, jas „semiant“ rankomis, perdant iš vieno indo į kitą.</p> <p>Pasiūlyti piešti įvairių linijų, apvedant skirtingus daiktus.</p> <p>Sudaryti sąlygas, verti sagas, rutuliukus, segti</p>	<p>Stovėdamas pasistiebs, atsistos ant kulnų, atliks įvairius judesius kojomis bei rankomis.</p> <p>Eis siaura, 5 cm linija, gimnastikos suoleliu, lips laiptais aukštyn ir žemyn, nušoks nuo paaukštinimo.</p> <p>Žais aktyvius, judrius žaidimus, tenkins organizmo judesių poreikį.</p> <p>Žinos ir atliks mankštos, kvėpavimo, taisyklingos laikysenos pratimus.</p> <p>Kurs siužetus kvėpavimo pratimams atlikti, įtraukdami pasakų personažus.</p> <p>Eis pristatydamas pėdą prie pėdos, pakaitiniu ir</p>

		<p>skalbinių segtukus.</p> <p>Organizuoti veiklą, kad vaikas atliktų ritminius judesius.</p> <p>Skatinti pasitempti, judėti grakščiai, lengvai, laisvai.</p> <p>Organizuoti bėgimo estafetes, šuolių žaidimus panaudojant įvairias priemones.</p>	<p>pristatomuoju žingsneliu.</p> <p>Šokinės abejomis kojomis vietoje ir judėdamas pirmyn.</p> <p>Spirs kamuolį iš įvairių padėčių.</p> <p>Ištiestomis rankomis pagaus kamuolį iš įvairių padėčių. Judesius atliks tiksliau kaire ar dešine ranka.</p> <p>Pieštuką ir žirkles laikys tarp nykščio ir kitų pirštų.</p> <p>Tiksliau atliks judesius plaštaka ir pirštais (ima, atgnybia, suspaudžia dviem pirštais, kočioja tarp delnų).</p>
Savireguliacija ir savikontrolė.		<p>Susitarti su vaikais, kad jie kreiptųsi į auklėtoją, kai jaučiasi įskaudinti ar nežino ką daryti.</p> <p>Ugdyti gebėjimą greitai orientuotis naujoje aplinkoje.</p> <p>Siūlyti žaidimus, padedančius mokytis spręsti konfliktines situacijas ir rasti tinkamą išeitį.</p> <p>Taikyti paskatinimo, pagyrimo, loginių pasekmių metodus, padedant mokytis kontroliuoti emocijų raišką.</p> <p>Kalbėtis apie tinkamus emocijų raiškos būdus.</p> <p>Skatinti gebėjimą, prireikus sutelkti jėgas, valią.</p> <p>Skatinti susivaldyti įvairiose nedidės įtampos situacijose, riboti kai kuriuos savo norus ir įgeidžius.</p> <p>Kartu su vaikais nustatyti paprastas kasdienes elgesio grupėje taisykles, kuriose matytųsi ir vaikų</p>	<p>Gebės išvardinti ir apibūdinti pojūčius, nuotaikas.</p> <p>Nusiramins kalbėdamas, apie tai, kas jį įskaudino, ir girdės suaugusiojo komentarus.</p> <p>Nusiramins, atsipalaiduos klausydamas ramios muzikos, pabuvęs vienas, kalbėdamasis su kitais.</p> <p>Pradės valdyti savo emocijų raiškos intensyvumą priklausomai nuo situacijos.</p> <p>Pasakys galimas savo ar kito asmens netinkamo elgesio pasekmes.</p> <p>Nuolat primenant ir sekant kitų vaikų pavyzdžiu laikysis grupėje numatytos tvarkos, susitarimų ir taisyklių.</p> <p>Žaisdamas laikysis žaidimo taisyklių.</p> <p>Vis dažniau jausmus išreikš mimika ir žodžiais, o ne</p>

		<p>atsakomybė.</p> <p>Paskatinti ir pagirti vaikus už taisyklių ir tvarkos laikymąsi, pagalbą auklėtojui.</p> <p>Skatinti vaiko pastangas pačiam spręsti savo problemas ir nesutarimus, ieškoti taikių išeičių.</p>	<p>veiksmis.</p> <p>Pats primins kitiems elgesio taisykles ir bandys jų laikytis be suaugusiųjų priežiūros.</p>
	Santykiai su suaugusiais.	<p>Pasiūlyti vaikams veiklos per kurią reikia kalbėti apie šeimą.</p> <p>Dėl vaikų ugdymo, išvykų, švenčių tartis su vaikais bei jų tėveliais.</p> <p>Kviesti į grupę vaikams įdomius žmones ir skatinti vaikus ką nors veikti drauge.</p> <p>Palaikyti vaikų sumanymus, užduoti klausimų, padedančių plėtoti žaidimą.</p> <p>Kalbėtis su vaikais kuo naudingos elgesio taisyklės, kodėl būtina jų laikytis ir kas nutinka, kai jos pažeidžiamos.</p> <p>Būti tinkamo elgesio modeliu vaikams.</p> <p>Kalbėti apie tinkamą bendravimą su tėvais, broliais ir seserimis.</p> <p>Suprasti vaiko priešinimosi priežastį ir padėti jam įveikti kylančias problemas.</p> <p>Paskatinti vaikus bendrauti su grupės svečiais, kartu su vaikais sugalvoti jiems klausimų.</p>	<p>Grupėje jausis saugus, bendraus su auklėtojais, dažniausiai laikysis nustatytos tvarkos.</p> <p>Paklaustas išsakys savo nuomonę.</p> <p>Kalbės, ką nors veiks su nepažįstamais žmonėmis, kai auklėtojas yra šalia jo arba matomas netoliese.</p> <p>Rodys, prašys, aiškins, nurodins, įtraukdamas suaugusįjį į savo žaidimus, bendrą veiklą, pokalbius apie savijautą ir elgesį.</p> <p>Priims su veikla susijusius suaugusiojo pasiūlymus.</p> <p>Tikrins suaugusiojo išsakytas leistino elgesio ribas – atsiklaus, derės, komentuos, pasakys, kaip pasielgė kitas.</p>
	Santykiai su	Skirti pakankamai laiko ir vietos vaikų bendriems	Kartu su bendraamžiais žais bendrus žaidimus

	bendraamžiais.	<p>žaidimams.</p> <p>Komentuoti priimtinus ir nepriimtinus vaiko veiksmus, primenant elgesio taisykles.</p> <p>Mokyti pasakyti sau „ne“, kai norisi pasielgti netinkamai.</p> <p>Skatinti ir palaikyti vaikų draugystes.</p> <p>Tarpininkauti vaikams ieškant išeičių konfliktinėse situacijose.</p> <p>Jei grupėje yra vaikų, kurių nepriima į žaidimus, išsiaiškinti to priežastis ir padėti atstumtiesiems įsitraukti į žaidimus.</p> <p>Pasiūlyti veiklos, kurioje keliems vaikams reikia siekti vieno tikslo, skatinti bendradarbiavimą.</p>	<p>(kvies žaisti, priims, prašysis priimamas į žaidimą).</p> <p>Tarsis dėl vaidmenų, siužeto, žaislų.</p> <p>Padedamas suaugusiojo palauks savo eilės, dalinsis žaislais, priims kompromisinį pasiūlymą.</p> <p>Turės vieną ar kelis kurį laiką nesikeičiančius žaidimų partnerius.</p> <p>Tikslingai atsineš žaislą bendram žaidimui su žaidimo draugu.</p> <p>Noriai žais su vaikais iš kitos kultūrinės ar socialinės aplinkos.</p> <p>Galės padėti kitam ir pats ras nesutarimo, konflikto sprendimo būdą arba prašys suaugusiojo pagalbos.</p>
	Iniciatyvumas ir atkaklumas.	<p>Palaikyti vaikų veiklos sumanymus, padėti juos išplėtoti, įgyvendinti.</p> <p>Palaikyti vaikus, kurie bando iššūkį įveikti savarankiškai, neskubėti teikti pagalbos.</p> <p>Padėti surasti išeitis vaikams, kurie greitai nusimena, meta veiklą.</p> <p>Pastebėti ir palaikyti vaiko iniciatyvą atlikti nesudėtingus darbus.</p> <p>Džiaugtis vaiko iniciatyva padėti kitam.</p> <p>Veiklą pasiūlyti tik kaip motyvuojančią idėją, kurią</p>	<p>Pats pasirinks ir ilgesnį laiką kryptingai plėtos veiklą vienas ir su draugais.</p> <p>Susidūręs su kliūtimi ar nesėkme, ilgesnį laiką bandys ką nors daryti kitaip arba kreipsis į suaugusįjį pagalbos.</p> <p>Lengviau pereis nuo paties pasirinktos veiklos prie suaugusiojo jam, vaikų grupei, visai grupei pasiūlytos veiklos.</p>

		<p>vaikai galėtų sukongretinti ir savaip įgyvendinti.</p> <p>Pagalbą vaikui teikti ne ką nors darant už jį, keliant mąstyti skatinančius klausimus, pateikiant keletą alternatyvių pasiūlymų.</p>	
	<p>Problemų sprendimas.</p>	<p>Komentuoti vaikų taikytus problemų sprendimo būdus ir jų pasekmes, kad vaikai geriau suprastų, kodėl jiems pavyko įveikti sunkumus.</p> <p>Drąsinti vaikus kartu ieškoti išeities iš susidariusios probleminės situacijos.</p> <p>Siūlyti vaikams sudėtingos veiklos, drąsinti jos imtis, drąsinti, bandyti, eksperimentuoti, tartis su kitais.</p> <p>Skaityti kūrinį apie įvairius ketinimus, poelgius ir jų pasekmes.</p> <p>Kai vaikai susiduria su problema, paprašyti visų pagalvoti, ką galima padaryti toje situacijoje.</p> <p>Padėti vaikams geriau suprasti kiekvieno pasiūlyto sprendimo pasekmes.</p>	<p>Supras, kad susidūrė su sudėtinga veikla, kliūtimi, problema, norės ją įveikti, išbandys paties taikytus, stebėtus ar naujai sugalvotus būdus.</p> <p>Nepasisekus samprotaus, ką galima daryti toliau, kitaip arba prašys suaugusiojo pagalbos.</p>
	<p>Sakytinė kalba</p>	<p><i>Klausymas</i></p> <p>Skaityti vaikui tekstus ne tik literatūrine kalba, bet ir tarmiškai.</p> <p>Pratinti įsiklausyti į draugo, suaugusiojo kalbą.</p> <p>Skatinti norą pasakoti, klausinėti, deklamuoti.</p> <p>Skatinti gebėjimą kalbėti su suaugusiais ir vaikais, nenukrypti nuo temos.</p> <p>Sudaryti sąlygas klausyti ir girdėti įvairius gamtos</p>	<p><i>Klausymas</i></p> <p>Pradės išklaudyti, suprasti, ir reaguoti į tai, ką jam sako, aiškina suaugusysis.</p> <p>Klausysis aplinkinių pokalbių, sekamų, skaitomų pasakų, deklamuojamų eilėraščių dainuojamųjų literatūrine kalba ir tarmiškai.</p> <p>Išgirs pirmą garsą žodyje ir pastebės žodžius, prasidedančius ta pačia raide.</p>

		<p>garsus.</p> <p>Ugdyti gebėjimą kurti naujus žodžius, eksperimentuoti, reikšti kūrybinę iniciatyvą.</p> <p>Pajausti kalbos vaizdingumą, ritmą.</p> <p><i>Kalbėjimas</i></p> <p>Ugdyti sakytinę kalbą, sudaryti galimybes vaikui susipažinti su įvairių žanrų tekstais.</p> <p>Sudaryti sąlygas klausytis įvairių kūrinių, patarlių, mįslių.</p> <p>Skatinti kalbėti bandant atsižvelgti į situaciją.</p> <p>Ugdyti gebėjimą pasveikinti, susitarti, paprašyti, padėkoti, atsiprašyti.</p> <p>Skatinti domėtis knyga, vartyti, klausytis skaitymo.</p> <p>Skatinti kalboje vartoti gražius žodžius, posakius, palyginimus.</p> <p>Gebėti klausti, samprotauti, pasakoti.</p> <p>Tenkinti vaiko poreikį bendrauti ir pažinti pasaulį.</p>	<p><i>Kalbėjimas</i></p> <p>Kalbės pats sau, su draugais, klausinės, užkalbins, prašys, pašauks laikydamasis elementarių kalbinio etiketo normų.</p> <p>Kalbės, pasakos apie tai, kas buvo nutikę, įvykę, tai siedami su žmonėmis, tautos gyvenimu, gamtos reiškiniiais.</p> <p>Laisvai kalbės sudėtiniais sakiniais, žodžius į sakinius jungs laikydamasis perprastų kalbos taisyklių.</p> <p>Vartos daugumą kalbos dalių, išgirs pirmą ir paskutinį garsą trumpuose žodžiuose.</p> <p>Seks girdėtas ir savo sukurtas pasakas, kurs įvairias istorijas, eilėraštukus, inscenuos, pamėgdžios, interpretuos, pasakos, pagal paveikslėlių.</p> <p>Deklamuos skaitomų pasakų eiliuotus intarpus.</p> <p>Pasakys teksto nuotaiką, kalbės apie tai, ką naujo sužinojo.</p>
	Rašytinė kalba.	<p><i>Skaitymas</i></p> <p>Skatinti vaiką domėtis suaugusiojo skaitomu tekstu suteikiant jam informacijos apie skaitymą.</p>	<p><i>Skaitymas</i></p> <p>Domėsiai skaitymu, vaizduos, kad skaito knygą, atkreips dėmesį į raides, simbolius aplinkoje.</p>

		<p>Ugdyti gebėjimą savo mintis reikšti ženklais, raidėmis.</p> <p>Žiūrint paveikslėlį skatinti apie jį pasakoti, kas ką daro, kas ką kalba.</p> <p>Turtinti vaiko aplinką įvairiais rašikliais, sudaryti galimybę pažinti kompiuterį, skirtingo turinio spaudiniais, skatinti kurti skelbimus, sveikinimus, kvietimus.</p> <p><i>Rašymas</i></p> <p>Skatinti keverzonėmis užrašyti savo vardą, pasirašinėti po dailės darbais, įvairioje veikloje kopijuoti atskiras raides, žodžius, savo vardą pasirašyti įvairiais rašikliais.</p> <p>Nuolat kreipti vaiko dėmesį į aplinkoje esančius užrašus, simbolius, reklaminius tekstus.</p> <p>Skatinti vaikus kurti rankų darbo knygeles, jas pavadinti.</p>	<p>Pastebės žodžius, prasidedančius tą pačią raide.</p> <p>Supras aplinkoje matomų kai kurių spausdintų žodžių prasmę.</p> <p>Sugalvos pavadinimus paveikslėliams, knygelėms.</p> <p>Įvardins specifinius skaitomo teksto veikėjų bruožus.</p> <p><i>Rašymas</i></p> <p>Domėsis ir pradės pažinti abėcėlės raides, simbolius, grafinius vaizdus, galimybė rašyti, pradės juos naudoti įvairioje veikloje.</p> <p>Kurs ir gamins savo rankų darbo knygeles su elementariais nukopijuotais sakiniais, žodžiais, raidėmis.</p> <p>Kopijuos raides, paprastus žodžius, bandys rašyti raides rašant savo vardą.</p> <p>Domėsis ir supras skirtingų spaudinių funkcijas (kalendorius, reklama, ir pan.).</p>
	<p>Meninė raiška.</p>	<p><i>Muzika</i></p> <p>Lavinti vaikų muzikinius gebėjimus, klausytis su vaikais muzikos kūrinių, gamtos garsų ir juos tyrinėti pasikalbant, pasakojant, aptariant.</p> <p>Sudaryti vaikams klausytis ne tik vokalinės ir instrumentinės muzikos įrašų, bet ir gyvos muzikos.</p> <p>Skatinti išmėginti įvairias ritmo išgavimo galimybes.</p>	<p><i>Muzika</i></p> <p>Klausydamas ir tyrinėdamas gamtos garsus, trumpus vokalius, instrumentinius kūrinius, gyvos muzikos atliekamus kūrinius judesiais emociškai atlieps jų nuotaiką, tempą bei keliais žodžiais juos apibūdins.</p> <p>Žais įvairių tautų muzikinius žaidimus, atlikdamas nesudėtingus judesius: eis, bėgs rateliu, trepsės,</p>

		<p>Pratinti dainuoti lietuvių liaudies dainas, skatinti išsiklausyti į žodžių melodingumą, ritmą, tempą.</p> <p>Ugdyti gebėjimą groti skirtingais vaikiškais muzikos instrumentais, pajuntant garso išgavimo būdų įvairovę.</p> <p>Intonuoti garsažodžius, skaičiuotes, žaisti ratelius.</p> <p>Ugdyti jautrumą gamtos garsams, muzikos intonacijoms ir žaidimų, ratelių judesiams.</p> <p>Pratinti dainuoti visiems kartu, vienbalses ir dialogines dainas, dainuoti individualiai išmėginant, kaip skamba balsas grupėje, lauke, salėje.</p> <p>Skatinti intuityviai suvokti liaudies muzikos grožį, savitumą, jos vertę.</p> <p><i>Šokis</i></p> <p>Drauge su vaikais žaisti vaizduojamuosius šokamuosius žaidimus, skatinti juos interpretuoti.</p> <p>Padėti vaikams sieti pamatytą personažą su atliekamais judesiais.</p> <p>Pratinti berniukus mandagiai pakviesti šokiui mergaites, o jam pasibaigus, palydėti į vietą.</p> <p>Eiti rateliu gražiai, lygiai, ritmiškai, sukant ratelį į vieną pusę.</p> <p><i>Žaidimai ir vaidyba</i></p> <p>Parūpinti vaikams tikrų daiktų, parodyti, kaip galima žaisti su vaidybai skirtomis lėlėmis ir kur jų galima</p>	<p>plos, mojuos, suksis po vieną ir už parankių.</p> <p>Dainuodamas išbandys balso skambesį, išmėgins jį įvairioje aplinkoje (grupėje, kieme ir kt.).</p> <p>Improvizuodamas balsu, vaikišku muzikos instrumentu kurs ritmus, melodijas ketureiliams, mįslėms ir t.t.</p> <p>Atpažins kai kurių muzikos instrumentų (smuiko, būgno, dūdelės, varpelio) tembrus, girdėtus kūrinius.</p> <p><i>Šokis</i></p> <p>Eis rateliu, žais muzikinius žaidimus.</p> <p>Mimika, raiškos judesiu atkurs įsivaizduojamą elgesį ir kalbą.</p> <p>Šoks spontaniškai kurdamas trijų-keturių, penkių-šešių natūralių judesių sekas.</p> <p><i>Žaidimai ir vaidyba</i></p> <p>Žaisdamas atkurs matytų situacijų fragmentus, panaudos tikrus daiktus, reikmenis, drabužius.</p> <p>Muzikiniuose rateliuose kurs ar savaip perteiks</p>
--	--	---	--

		<p>rasti.</p> <p>Drauge su vaikais eiti ratelius, parodyti judesių, veiksmų, paaiškinti, kas jais vaizduojama, skatinti juos kartoto laisvai, savaip.</p> <p>Nekoreguoti vaiko emocinės raiškos.</p> <p>Pasidžiaugti vaiko sukurtais veiksmais, jų emocionalumu, išraiškingumu.</p> <p>Laikytis nuostatos, kad ikimokyklinio amžiaus vaikas kurdamas mokosi.</p> <p><i>Vizualinė raiška</i></p> <p>Turtinti vaiko patirtį, gausinti išpūdžių ir emocijų stebėti vaiko raišką ir kūrybą, padėti realizuoti idėjas ir sumanymus.</p> <p>Skatinti išreikšti save per meninės raiškos priemones, žaismingai eksperimentuoti linijomis, spalvomis, formomis.</p> <p>Skatinti savarankiškai naudotis dailės priemonėmis, pradedant vaizduoti žmogaus judesius, svarbu tyrinėti kūno galimybes.</p> <p>Sudominti vaikus piešimu gamtine medžiaga.</p> <p>Skatinti per meninę veiklą pajusti liniją, formą, spalvą.</p> <p>Žadinti norą kurti šeimos paveikslą, renkantis įvairią medžiagą ir išraiškos priemones.</p>	<p>kelis veikėją vaizduojančius judesius, veiksmus, spontaniškai reikš emocijas.</p> <p><i>Vizualinė raiška</i></p> <p>Eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis atrasdamas spalvų, linijų, formų, faktūrų įvairovę, turi mėgstamas spalvas.</p> <p>Kuria koliažus, spauduoja įvairiomis priemonėmis, konstruoja, lipdo nesudėtingas formas.</p> <p>Geba pabaigti pradėtą darbą.</p> <p>Kūrybos procesą palydi pasakojimu, komentavimu.</p> <p>Žaidžia laisvai, kūrybingai, savo emocijas, patirtį išreiškia kitiems atpažįstamais vaizdais.</p> <p>Pasako patirtus išgyvenimus vaizdingais žodžiais, piešia meno raiškos priemones.</p> <p>Kurs dialogą tarp veikėjų išraiškingai intonuodamas.</p> <p>Žaidimuose ir kitoje veikloje naudoja vaidinimų</p>
--	--	--	---

			elementus.
Pažinimo kompetencija	Aplinkos pažinimas.	<p>Skatinti natūralų domėjimąsi grupės ir lauko aplinka, daiktais.</p> <p>Supažindinti vaikus su žmogaus ir gyvūnų ryšių įvairove.</p> <p>Sudaryti galimybę stebėti augalus ir gyvūnus gamtoje ir namų (ūkio) aplinkoje.</p> <p>Organizuoti išvykas į gamtą, ūkius, tėvų darbovietes.</p> <p>Grįžus į grupę surengti parodėlę iš rastų įdomių daiktų, gamtinės medžiagos.</p> <p>Skatinti įsiklausyti ir įvardinti gamtoje girdimus garsus.</p> <p>Ugdyti gebėjimą pavadinti daiktų, reiškinių išorinius požymius.</p> <p>Ugdyti gebėjimą stebėti, ieškoti naujos informacijos apie orus.</p> <p>Skatinti stebėti dienos orus, metų laiką ir gamtos pokyčius.</p> <p>Sudaryti galimybę ne tik kalbėti, bet ir pavaizduoti piešiniu, vaidinimu, dainele, surasti paveikslus knygoje.</p> <p>Skatinti suvokti, jog žmogus – gamtos dalis, perprasti žmogaus ir gamtos ryšį.</p> <p>Skatinti pastebėti savo išvaizdą, drabužėlius, šukuoseną.</p>	<p>Gebės sutelkti dėmesį atlikdamas tam tikrą veiklą.</p> <p>Pasakys kaimo-miesto, gatvės, kurioje gyvena, pavadinimus, žinos savo vardą ir pavardę.</p> <p>Pastebės pasikeitimus savo aplinkoje, atpažins dažniausiai sutinkamus gyvūnus, medžius, geles, daržoves, grybus, pasakys jų pavadinimus.</p> <p>Žinos metų laikus ir būdingus jiems požymius.</p> <p>Domėsis dangaus kūnais, gamtos reiškiniais, kurių negali pamatyti.</p> <p>Įvardins kelis žinomus gimtojo miesto objektus.</p> <p>Skirs sąvokas šiandien, vakar, rytoj.</p> <p>Žaisdamas tyrinės ir išbandys daiktus.</p> <p>Pasakos apie savo šeimą, jos buitį, tradicijas.</p> <p>Atras buities prietaisų, skaitmeninių technologijų panaudojimo galimybes, mokysis jais naudotis.</p>

		<p>Skatinti pastebėti skirtumus tarp savęs ir draugų.</p> <p>Supažindinti su savo krašto, etninių švenčių papročiais, tradicijomis.</p> <p>Apžiūrėti Lietuvos žemėlapi, surasti ir pažymėti ant gaublio Lietuvą.</p> <p>Skatinti domėtis šeimos tradicijomis ir apie jas kalbėti.</p> <p>Parodyti, kad ir mokykloje laikomasi tradicijų, švenčiamos šventės.</p> <p>Įtraukti į pasiruošimą visus vaikus. Žaisti judrius žaidimus, kai reikia pasirinkti teisingą kryptį savo kūno atžvilgiu.</p> <p>Kalbėtis apie tai, ką vaikas daro ryte, dieną, vakare, naktį.</p> <p>Vaikščiojant gamtoje, atkreipti dėmesį į metų laikams būdingus požymius.</p> <p>Žaisti stalo žaidimus, karpyti, piešti, spalvinti trikampus, stačiakampius.</p> <p>Iš įvairių formų detalių ar piešiant figūras kurti aplikacijas, ornamentus, šventinę atributiką, įvairius daiktus, kuriais galima papuošti aplinką.</p> <p>Žaisti žaidimus, padedančius suvokti laiko trukmę.</p> <p>Skatinti vaikų pastabumą, tyrinėjant spalvą, formų įvairovę, dydžius.</p>	
	<p>Skaičiavimas ir matavimas.</p>	<p><i>Skaičiavimas</i></p> <p>Naudoti paveikslėlius, kuriuose pavaizduoti 1-3</p>	<p><i>Skaičiavimas</i></p> <p>Ims skaičiuoti daiktus, dalins juos po lygiai į dvi</p>

		<p>daiktai ar 1-3 daiktų grupės.</p> <p>Teatralizuoti daineles, pasakas, kuriuose veikėjai ką nors dalijasi.</p> <p>Pasiūlyti vaikui dalyvauti žaidimuose, kuriuose kas nors skaičiuojama, kartojami du trys skirtingi judesių elementai, kur vaikas turėtų keisti savo ar daikto padėtį erdvėje ar daryti tam tikra seka.</p> <p><i>Matavimas</i></p> <p>Mokyti apibūdinti erdvės objektus, nurodant į juos panašius iš kasdienės aplinkos.</p> <p>Formuoti supratimą, kad figūros forma nepriklauso nuo jos spalvos ir dydžio.</p> <p>Prašyti palyginti kasdienėje aplinkoje pasitaikančių daiktų ilgį, aukštį, masę, storį, plotį.</p>	<p>daiktų grupes.</p> <p>Pradės suvokti sudėties ir atimties veiksmus.</p> <p>Supras, kad prie daiktų pridedant po vieną jų skaičius grupėje didėja, o paimant po vieną – mažėja.</p> <p>Pradės skaičiuoti kelintinius skaitvardžius (pirmas, ...).</p> <p>Supras, kad daiktų skaičius nepriklauso nuo daiktų formos, dydžio savybių bei jų padėties erdvėje.</p> <p>Skaičius bent iki 5.</p> <p>Pastebės, kaip sudaryta daiktų seka, gebės pratęsti ją 1-2 elementais.</p> <p><i>Matavimas</i></p> <p>Atpažins pagrindines geometrines figūras, atrinks vienodus, pagal formą, dydį ir spalvą daiktus.</p> <p>Lygins daiktus pagal ilgį, storį, aukštį, svorį.</p> <p>Nurodys kryptis: pirmyn, atgal, aukštyn, žemyn ir kt., bandys dėti nuo didžiausiojo iki mažiausiojo.</p>
Iniciatyvumas ir atkaklumas.		<p>Palaikyti vaikų veiklos sumanymus, padėti juos išplėtoti, įgyvendinti.</p> <p>Palaikyti vaikus, kurie bando iššūkį įveikti savarankiškai, neskubėti teikti pagalbos.</p>	<p>Pats pasirinks ir ilgesnį laiką kryptingai plėtos veiklą vienas ir su draugais.</p> <p>Susidūręs su kliūtimi ar nesėkme, ilgesnį laiką bandys ką nors daryti kitaip arba kreipsis į</p>

	<p>Padėti surasti išeitis vaikams, kurie greitai nusimena, meta veiklą.</p> <p>Pastebėti ir palaikyti vaiko iniciatyvą atlikti nesudėtingus darbus.</p> <p>Džiaugtis vaiko iniciatyva padėti kitam.</p> <p>Veiklą pasiūlyti tik kaip motyvuojančią idėją, kurią vaikai galėtų sukongretinti ir savaip įgyvendinti.</p> <p>Pagalbą vaikui teikti ne ką nors darant už jį, keliant mąstyti skatinančius klausimus, pateikiant keletą alternatyvių pasiūlymų.</p>	<p>suaugusiųjų pagalbos.</p> <p>Lengviau pereis nuo paties pasirinktos veiklos prie suaugusiojo jam, vaikų grupei, visai grupei pasiūlytos veiklos.</p>
Tyrinėjimas.	<p>Ugdymo aplinką kurti taip, kad vaikams būtų prieinamos įvairios medžiagos ir priemonės, kuriomis pasinaudodami galėtų inicijuoti kryptingą iškilusios problemos sprendimo veiklą.</p> <p>Skatinti nebijoti bandyti ir klysti ieškant savo iškeltų problemų sprendimų.</p> <p>Sudaryti galimybę suskaičiuoti, prognozuoti.</p> <p>Skatinti pasitelkti simbolius. Palyginti, atkartoti, nukreipti savo dėmesį į ką nors kitą ar atkreipti dėmesį dabar.</p> <p>Vaikams pateikti tinkamų knygų, paveikslų, plakatų, žemėlapių, kuriais jie galėtų remtis pagrįsdami savo požiūrį.</p>	<p>Pats pasirinks žaidimui ar kitai veiklai reikalingus daiktus ir medžiagas, paaiškins, kodėl pasirinko.</p> <p>Žaisdamas išbandys daiktus bei medžiagas.</p> <p>Gebės suvokti ryšį tarp to, kaip daiktas padarytas ir jo paskirties.</p> <p>Domės medžiagomis, iš kurių padaryti daiktai, jų savybėmis.</p> <p>Paaiškins, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai, stengsis taip daryti.</p>
Problemų sprendimas.	<p>Komentuoti vaikų taikytus problemų sprendimo būdus ir jų pasekmes, kad vaikai geriau suprastų, kodėl jiems pavyko įveikti sunkumus.</p>	<p>Supras, kad susidūrė su sudėtinga veikla, kliūtimi, problema, norės ją įveikti, išbandys paties taikytus, stebėtus ar naujai sugalvotus būdus.</p>

		<p>Drąsinti vaikus kartu ieškoti išeities iš susidariusios probleminės situacijos.</p> <p>Siūlyti vaikams sudėtingos veiklos, drąsinti jos imtis, drąsinti bandyti, eksperimentuoti, tartis su kitais.</p> <p>Skaityti kūrinių apie įvairius ketinimus, poelgius ir jų pasekmes.</p> <p>Kai vaikai susiduria su problema, paprašyti visų pagalvoti, ką galima padaryti toje situacijoje, padėti vaikams geriau suprasti kiekvieno pasiūlyto sprendimo pasekmes.</p>	<p>Nepasisekus samprotaus, ką galima daryti toliau, kitaip arba prašys suaugusiojo pagalbos.</p>
	Mokėjimas mokytis.	<p>Pastebėti situacijas, kuriose vaikas nori ko nors išmokti. Skatinti pasakyti, ko nori išmokti, sudaryti sąlygas mokytis to, ko jis nori.</p> <p>Netrukdyti, kai vaikas įsitraukia į žaidimą, ko nors mokosi, tačiau stebėti ir padėti ar padrąsinti, kai vaikas prašo ir kai būtina.</p> <p>Skatinti kalbėti apie savo žaidimus, kitą veiklą ir taip plėtoti jų refleksijos gebėjimus.</p>	<p>Pasakys, parodys, ką nori išmokti.</p> <p>Žais kūrybiškai, siūlys žaidimų ir veiklos idėjų, imsis iniciatyvos joms įgyvendinti, pastebės ir komentuos padarinius.</p> <p>Pasakys, ką veikė ir ką išmoko.</p> <p>Norėdami ką nors išmokti pasakys, ko nežino ar dėl ko abejoja.</p> <p>Aptars padarytus darbus, planuos, ką darys toliau, spėlios, kas atsitiks, jeigu...</p>
Meninė kompetencija	Meninė raiška.	<p><i>Muzika</i></p> <p>Lavinti vaikų muzikinius gebėjimus, klausytis su vaikais muzikos kūrinių, gamtos garsų ir juos tyrinėti</p>	<p><i>Muzika</i></p> <p>Klausydamas ir tyrinėdamas gamtos garsus, trumpus vokaličius, instrumentinius kūrinius, gyvos</p>

		<p>pasikalbant, pasakojant, aptariant.</p> <p>Sudaryti vaikams klausytis ne tik vokalinės ir instrumentinės muzikos įrašų, bet ir gyvos muzikos.</p> <p>Skatinti išmėginti įvairias ritmo išgavimo galimybes.</p> <p>Pratinti dainuoti lietuvių liaudies dainas, skatinti įsiklausyti į žodžių melodingumą, ritmą, tempą.</p> <p>Ugdyti gebėjimą groti skirtingais vaikiškais muzikos instrumentais, pajuntant garso išgavimo būdų įvairovę.</p> <p>Intonuoti garsažodžius, skaičiuotes, žaisti ratelius.</p> <p>Ugdyti jautrumą gamtos garsams, muzikos intonacijoms ir žaidimų, ratelių judesiams.</p> <p>Pratinti dainuoti visiems kartu, vienbalses ir dialogines dainas, dainuoti individualiai išmėginant, kaip skamba balsas grupėje, lauke, salėje.</p> <p>Skatinti intuityviai suvokti liaudies muzikos grožį, savitumą, jos vertę.</p> <p><i>Šokis</i></p> <p>Drauge su vaikais žaisti vaizduojamuosius šokamuosius žaidimus, skatinti juos interpretuoti.</p> <p>Padėti vaikams sieti pamatytą personažą su atliekamais judesiais.</p> <p>Eiti rateliu gražiai, lygiai, ritmiškai, sukant ratelį į vieną pusę.</p> <p><i>Žaidimai ir vaidyba</i></p>	<p>muzikos atliekamus kūrinius judesiais emociškai atlieps jų nuotaiką, tempą bei keliais žodžiais juos apibūdins.</p> <p>Žais įvairių tautų muzikinius žaidimus, atlikdamas nesudėtingus judesius: eis, bėgs rateliu, trepsės, plos, mojuos, suksis po vieną ir už parankių.</p> <p>Dainuodamas išbandys balso skambesį, išmėgins jį įvairioje aplinkoje (grupėje, kieme ir kt.).</p> <p>Improvizuodamas balsu, vaikišku muzikos instrumentu kurs ritmus, melodijas ketureiliams, mįslėms ir t.t.</p> <p>Atpažins kai kurių muzikos instrumentų (smuiko, būgno, dūdelės, varpelio) tembrus, girdėtus kūrinius.</p> <p><i>Šokis</i></p> <p>Eis rateliu, žais muzikinius žaidimus.</p> <p>Mimika, raiškos judesiu atkurs įsivaizduojamą elgesį ir kalbą.</p> <p>Šoks spontaniškai kurdamas trijų-keturių, penkių-šešių natūralių judesių sekas.</p>
--	--	---	--

		<p>Parūpinti vaikams tikrų daiktų, parodyti, kaip galima žaisti su vaidybai skirtomis lėlėmis ir kur jų galima rasti.</p> <p>Drauge su vaikais eiti ratelius, parodyti judesių, veiksmų, paaiškinti, kas jais vaizduojama, skatinti juos kartoti laisvai, savaip.</p> <p>Nekoreguoti vaiko emocinės raiškos.</p> <p>Pasidžiaugti vaiko sukurtais veiksmais, jų emocionalumu, išraiškingumu.</p> <p>Įtraukti vaiką į dekoracijų, kostiumų kūrimą.</p> <p>Laikytis nuostatos, kad ikimokyklinio amžiaus vaikas kurdamas mokosi.</p> <p><i>Vizualinė raiška</i></p> <p>Turtinti vaiko patirtį, gausinti įspūdžių ir emocijų stebėti vaiko raišką ir kūrybą, padėti realizuoti idėjas ir sumanymus.</p> <p>Skatinti išreikšti save per meninės raiškos priemones, žaismingai eksperimentuoti linijomis, spalvomis, formomis.</p> <p>Skatinti savarankiškai naudotis dailės priemonėmis, pradedant vaizduoti žmogaus judesius, svarbu tyrinėti kūno galimybes.</p> <p>Sudominti vaikus piešimu gamtine medžiaga.</p>	<p><i>Žaidimai ir vaidyba</i></p> <p>Žaisdamas atkurs matytų situacijų fragmentus, panaudos tikrus daiktus, reikmenis, drabužius.</p> <p>Muzikiniuose rateliuose kurs ar savaip perteiks kelis veikėją vaizduojančius judesius, veiksmus, spontaniškai reikš emocijas.</p> <p>Kurs dialogą tarp veikėjų išraiškingai intonuodamas.</p> <p>Vaidindamas stalo, lėlių teatre, vaizduos realistinį ir fantastinį siužetą, išplėtos vyksmą dialogu, monologu, keisdamas balso intonacijas.</p> <p>Žaidimuose ir kitoje veikloje naudoja vaidinimų elementus.</p> <p><i>Vizualinė raiška</i></p> <p>Eksperimentuoja dailės medžiagomis ir priemonėmis atrasdamas spalvų, linijų, formų, faktūrų įvairovę, turi mėgstamas spalvas.</p> <p>Kuria koliažus, spauduoja įvairiomis priemonėmis, konstruoja, lipdo nesudėtingas formas.</p> <p>Geba pabaigti pradėtą darbą.</p> <p>Kūrybos procesą palydi pasakojimu, komentavimu.</p> <p>Žaidžia laisvai, kūrybingai, savo emocijas, patirtį išreiškia kitiems atpažįstamais vaizdais.</p> <p>Pasako patirtus išgyvenimus vaizdingais žodžiais,</p>
--	--	---	--

	<p>Skatinti per meninę veiklą pajusti liniją, formą, spalvą.</p> <p>Žadinti norą kurti šeimos paveikslą, renkantis įvairią medžiagą ir išraiškos priemones.</p>	piešia meno raiškos priemones.
Estetinis suvokimas.	<p>Sudaryti galimybes vaikams dalyvauti muzikinėje veikloje ir mokykloje vykstančiuose renginiuose.</p> <p>Atkreipti dėmesį, kai vaikas sako, kad nori gražiai ką nors daryti, palaikyti jo norą.</p> <p>Paprastai ir vaikams suprantamai atskleisti muzikos kūrinių grožį.</p> <p>Kartu su vaikais žiūrėti lėlių ir dramos vaidinimus, klausytis vaidinimų įrašų, žiūrėti animacinius filmukus.</p> <p>Gamta yra pats stipriausias estetinio ugdymo šaltinis, todėl reikėtų skatinti vaikus įvairiausiais būdais pamatyti, pajusti kasdien atsiveriantį vis naują grožį.</p> <p>Nuolat ugdyti vaikų estetinį skonį, atkreipiant dėmesį į kasdien vaiko aplinkoje esančius daiktus, drabužių puošybą.</p> <p>Sukurti situacijų, kad vaikas galėtų meno kūrinius, savo ir kitų meninę veiklą vertinti savaip lygindamas.</p> <p>Kasdieninėje veikloje suteikti galimybę suprasti ir pajusti, kad tiesa, gėris ir grožis visada teikia džiaugsmą ir pasitenkinimą.</p> <p>Paprašyti papasakoti apie savo dailės kūrinius.</p>	<p>Džiaugsis menine veikla, dainuos, šoks, vaidins, norės puoštis, gražiai atrodyti.</p> <p>Skirtingai reaguos klausydamas ir stebėdamas skirtingo pobūdžio, kontrastingus meno kūrinius.</p> <p>Pasakys, kaip jautėsi ir ką patyrė dainuodamas, šokdamas, vaidindamas, piešdamas.</p> <p>Dalinsis išpūdžiais po koncertų, parodų, renginių lankymo.</p>
Kūrybiškumas.	<p>Skatinti išbandyti įvairią veiklą, įvairius daiktų panaudojimo būdus, siekiant, kad vaikai pastebėtų, jog</p>	įžvelgs naujas įprastų daiktų bei reiškinių savybes.

		<p>tą patį daiktą, priemonę, dalyką galima panaudoti įvairioms reikmėms.</p> <p>Lavinti kūrybinį mąstymą–lankstumą, originalumą.</p> <p>Skatinti džiaugtis savo kūriniais, aptarti, kokias sugalvotas idėjas, galima pritaikyti ar išbandyti realiame gyvenime.</p> <p>Ugdyti fantaziją, žaidžiant ir kuriant nerealias, bet prasmingas situacijas.</p> <p>Pasiūlyti įdomios veiklos ir patirties, skatinant patirti naujų išgyvenimų.</p>	<p>Pasitelks vaizduotę ką nors veikdamas: žaisdamas, pasakodamas, judėdamas, kurdamas.</p> <p>Sugalvos įdomių idėjų, skirtingų veikimo būdų.</p> <p>Klausinės, aiškindamasis jam naujus, nežinomus dalykus.</p> <p>Savitai suvoks ir vaizduos pasaulį, džiaugsis savitu veiksmo procesu ir rezultatu.</p>
--	--	--	---

12.5. Ikimokyklinio ugdymo programos turinio planas 5 – 6 metų amžiaus vaikams:

12.6. Rekomenduojamos temos: Aš grupėje. Mano saugus kelias namo. Grybai miško karalystėje. Geri ir groži kuriame patys. Duonos riekelėje žiemkenčio kelias. Mano augintiniai. Gyvoji ir negyvoji gamta. Juokiasi dantukai laimingi. Vėlinių savaitė. Gyvūnų pasaulis. Teatro savaitė. Garsų ir raidžių savaitė. Aš ir laikas. Advento savaitė. Močiutės skrynioje. Miškas žiemą. Šventinė savaitė. Kalėdos Mano kaimas ir jo žmonės. Senių besmegenių šalyje. Mano gimtinė- Lietuva. Aš noriu viską išmatuoti. Rieda metų ratai. Rūpesčiu ir meile išaugintas. Skaičių šalyje. Kiek manyje paslapčių. Užgavėnių savaitė. Šventinė savaitė. Vasario 16-ajai paminėti. Lietuvos praeitis ir ateitis. Savaitė Kovo 11-ajai paminėti. Kaziuko mugė. Velykų savaitė. Spalvos. Kalbos savaitė. Vejuosi laumės juosta. Mamyte mylima. Į vaikystės šalį. Gamtos pokyčiai. Muzikos pasaulyje. Aš jau didelis, Sveika, vasarėle!

Kompetencijos	Ugdymo(si) pasiekimų vertinimo sritys	Ugdymo gairės	Vaiko siekiai
Sveikatos saugojimo kompetencija	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai.	<p>Mokysis elgtis įvairioje socialinėje aplinkoje.</p> <p>Mokyti vaiką tvarkingai valgyti, mandagus elgesio prie stalo.</p> <p>Pratinti orientuotis erdvėje.</p> <p>Plėsti vaiko suvokimą apie sveikatą ir jos tausojimą.</p> <p>Plėsti vaiko suvokimą apie sveiką mitybą.</p> <p>Skatinti laikytis asmens higienos, plautis rankas, dantukus.</p> <p>Mokyti saugaus elgesio gatvėje.</p> <p>Prižiūrint suaugusiojo mokyti elgtis veiklai skirtais aštriais įrankiais.</p> <p>Mokyti, kaip elgtis iškilus pavojui, pasiklydus gatvėje.</p> <p>Ugdyti taisyklingą laikyseną.</p> <p>Laikytis saugaus elgesio taisyklių</p> <p>Pratinti savarankiškai sutvarkyti žaislus ir veiklos vietą</p>	<p>Valgys tvarkingai. Pasakys, jog maistas reikalingas, kad augtume, būtume sveiki.</p> <p>Įvardys vieną kitą maisto produktą, kurį valgyti sveika, vieną kitą – kurio vartojimą reikėtų riboti.</p> <p>Savarankiškai apsirengs ir nusirengs, apsiaus ir nusiaus batus.</p> <p>Suaugusiųjų padedamas pasirinks drabužius ir avalynę pagal orus.</p> <p>Savarankiškai plausis rankas, prausis, nusišluostys rankas ir veidą.</p> <p>Savarankiškai tvarkys žaislus ir veiklos vietą.</p> <p>Savarankiškai ar priminus laikysis sutartų saugaus elgesio taisyklių.</p> <p>Stebint suaugusiajam saugiai naudosis veiklai skirtais aštriais įrankiais.</p> <p>Žinos, kaip saugiai elgtis gatvėje, kur kreiptis iškilus pavojui, pasiklydus.</p> <p>Priminus stengsis vaikščioti, stovėti, sėdėti taisyklingai.</p> <p>Savarankiškai susitvarko žaislus ir veiklos vietą.</p>
	Fizinis aktyvumas	Mokyti eiti ratu, poroje, prasilenkdamas, gyvatėle,	Eis ratu, poroje, prasilenkdamas, gyvatėle, atbulomis,

		<p>atbulomis, šonu.</p> <p>Lavinti vaiko ištvermę, skatinti bėgti ilgesnius atstumus.</p> <p>Taikyti pratimus su pristatomu ar pakaitiniu žingsniu, aukštai keliant kelius, bėgant suoleliu, įkalnėn, nuokalnėn.</p> <p>Mokyti šokinėti ant vienos kojos judant pirmyn, šokant į tolį, į aukštį.</p> <p>Skirti pratimų lavinančių rankos ir pirštų judesių vikrumą, greitį, tikslumą.</p> <p>Skatinti tiksliau valdyti pieštuką bei žirkles ką nors piešiant, kirpdamas.</p> <p>Lavinti pagrindinius kūno judesius.</p> <p>Mokyti sporto žaidimų elementus su kamuoliu, žaisti komandomis, derinant veiksmus.</p>	<p>šonu. Ištvermingas, bėgs ilgesnius atstumus.</p> <p>Bėgs pristatomu ar pakaitiniu žingsniu, aukštai keldamas kelius, bėgs suoleliu, įkalnėn, nuokalnėn.</p> <p>Šokinės ant vienos kojos judėdamas pirmyn, šoka į tolį, į aukštį.</p> <p>Rankos ir pirštų judesius atliks vikriau, greičiau, tiksliau, kruopščiau.</p> <p>Tiksliau valdys pieštuką bei žirkles ką nors piešdamas, kirpdamas.</p> <p>Su kamuoliu atliks sporto žaidimų elementus, žais komandomis, derindamas veiksmus.</p>
	<p>Savireguliacija ir savikontrolė.</p>	<p>Mokyti pasirinkti kuo įvairesnius nusiramino, atsipalaidavimo būdus (piešti pirštais ant jūros smėlio, klausytis pasakos naudodamasis ausinėmis, giliai kvėpuoti ir kt.).</p> <p>Skatinti vaikus susilaikyti nuo netinkamo elgesio jį provokuojančiose situacijose, ieškoti taikių išeikių, kad neskaudintų kitų.</p> <p>Mokyti suvaldyti savo pyktį, įniršį.</p> <p>Skatinti laikytis susitarimų, taisyklių, suvokti jų prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai</p>	<p>Pats gebės pasirinkti įvairesnius nusiramino, atsipalaidavimo būdus.</p> <p>Bandys susilaikyti nuo netinkamo elgesio jį provokuojančiose situacijose, ieškos taikių išeikių, kad neskaudintų kitų.</p> <p>Stengsis suvaldyti savo pyktį, įniršį.</p> <p>Supras susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikysis.</p> <p>Lengvai priims dienos ritmo pasikeitimus.</p> <p>Supras, kad skirtingose vietose (švenčių metu,</p>

	<p>jų laikytis.</p> <p>Pratinti priimti dienos ritmo pasikeitimus.</p>	<p>spektaklyje ir kt.) yra kita tvarka, kitos taisyklės, jas supras ir jų laikysis.</p>
Savivoka ir savigarba.	<p>Palaikyti ir plėtoti vaiko gebėjimą, gerbiant kitus, išreikšti savo jausmus, nuomonę, sumanymus.</p> <p>Skatinti domėjimąsi kitais ir gebėjimą juos suprasti.</p> <p>Skatinti suprasti ir įvertinti savo ir kitų poelgius, mokytis draugauti.</p> <p>Mokyti apibūdinti, savo fizines ir elgesio savybes, priklausymą šeimai, grupei, pasakyti savo tautybę, kraštą, kuriame gimė, gyvena.</p> <p>Skatinti save ir savo gebėjimus vertinti teigiamai.</p> <p>Skatinti pasitikėjimą savimi ir savo gebėjimais</p> <p>Mokyti saugoti savo privatumą, būti tolerantiškam kitokiam.</p>	<p>Gebės gerbti kitus, išreikšti savo jausmus, nuomonę, sumanymus.</p> <p>Domėsis kitais ir stengsis juos suprasti.</p> <p>Supras ir įvertins savo ir kitų poelgius, mokysis draugauti.</p> <p>Apibūdins, savo fizines ir elgesio savybes, priklausymą šeimai, grupei, pasakys savo tautybę, kraštą, kuriame gimė, gyvena.</p> <p>Save ir savo gebėjimus vertins teigiamai.</p> <p>Mokės saugoti savo privatumą ir bus tolerantiškas kitokiam.</p>
Santykiai su suaugusiais.	<p>Ugdyti pasitikėjimą pedagogais, juos gerbti, ramiai jaustis su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokytis, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tartis, derėtis.</p> <p>Mokyti paaiškinti kaip reikia elgtis su nepažįstamais žmonėmis.</p> <p>Suteikti žinių, kaip elgtis ištikus nelaimei, kur galima kreiptis pagalbos.</p>	<p>Nusiteikęs geranoriškai, pagarbiai, mandagiai bendraus su suaugusiaisiais.</p> <p>Tarsis, diskutuos su jais dėl dienotvarkės ir elgesio taisyklių, teiks pasiūlymus, stengsis laikytis susitarimų.</p> <p>Kasdienėse situacijose bandys tinkamu būdu išsakyti priešingą nei suaugusiojo nuomonę.</p> <p>Paprašytas paaiškins, kodėl negalima bendrauti su</p>

	<p>Skatinti geranoriškai ir pagarbiai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais.</p> <p>Skatinti siūlyti paties įdomią veiklą, išsakyti savo nuomonę, prašyti pagalbos.</p>	<p>nepažįstamais žmonėmis, kai šalia nėra juo besirūpinančio suaugusiojo.</p> <p>Žinos, į ką galima kreiptis pagalbos pasimetus, nutikus nelaimei.</p> <p>Patys pasiūlys įdomią veiklą, išsakys savo nuomonę, prašyti pagalbos.</p>
Santykiai su bendraamžiais.	<p>Mokyti bendrauti ir bendradarbiauti su kitais vaikais, palaikyti su jais gerus santykius, domėtis skirtumais tarp vaikų ir juos toleruoja.</p> <p>Skatinti taikiai diskutuoti, tartis, derėtis su kitais vaikais dėl žaidimų sumanymų ir veiklos.</p> <p>Mokyti dalytis žaislais su draugais, žaisti paeiliui.</p> <p>Ugdyti supratimą, kad grupė vaikų, norėdama veikti sutartinai, turi susitarti dėl visiems priimtino elgesio.</p> <p>Padėti susirasti draugą arba kelis nuolatinius žaidimų partnerius.</p> <p>Ugdyti gebėjimą suprasti savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</p> <p>Skatinti priimti kitų draugiškumo, palankumo ženklus, gerbti kitus vaikus, išklausti jų nuomonę.</p>	<p>Rodys iniciatyvą bendraujant ir bendradarbiaujant su kitais vaikais, palaikant su jais gerus santykius, domėtis skirtumais tarp vaikų ir juos toleruos.</p> <p>Taikiai diskutuos, tarsis, derės su kitais vaikais dėl žaidimų sumanymų ir veiklos.</p> <p>Dalysis žaislais ir kovos už kitų teisę žaisti paeiliui.</p> <p>Supras, kad grupė vaikų, norėdama veikti sutartinai, turi susitarti dėl visiems priimtino elgesio.</p> <p>Supras, koks elgesys yra geras ar blogas ir kodėl.</p> <p>Suvoks savo veiksmų pasekmes sau ir kitiems.</p> <p>Turės draugą arba kelis nuolatinius žaidimų partnerius.</p> <p>Palaikys ilgalaikę draugystę mažiausiai su vienu vaiku.</p>
Sakytinė kalba.	<p>Siekti palaikyti vaiko norą bendrauti su bendraamžiais ir kitais žmonėmis, turtinant ir plėtojant kultūrinę patirtį.</p> <p>Nuteikti naujų žodžių kūrimui, eksperimentavimui</p>	<p>Gebės užmegzti kontaktus su kitais vaikais, bendrauti tarpusavyje pasakoti savo išgyvenimus, įspūdžius, santykius su kitais.</p> <p>Atsakys į pateiktus klausimus iš perskaityto teksto,</p>

		<p>kalba.</p> <p>Skatinti norą pasakoti, deklamuoti.</p> <p>Turtinti žodyną, kuriant įvairius pasakojimus.</p> <p>Siekti, kad pasakotų, bandydami atsižvelgti į situaciją (vietą, laiką, kontekstą, pašnekovą).</p> <p>Ugdyti sakytinę kalbą.</p> <p>Skatinti gebėjimą išgirsti kalbėtojo perteikiamą informaciją, ko nors nesupratus klausti, prašyti pakartoti.</p> <p>Ugdyti gebėjimą pamatyti ir pasakoti apie gamtos natūralų grožį.</p>	<p>kurs kolektyvinius pasakojimus.</p> <p>Supras kalbos intonaciją, tempą</p> <p>Noriai dalyvaus pokalbiuose.</p> <p>Žais žodžiais ir kurs naujus žodžius, ieško panašiai skambančių, besirimuojančių žodžių.</p> <p>Vartys ir žiūrines knygas, periodinius leidinius, turės mėgstamiausią knygą ir apie ją pasakoja kitiems.</p>
	<p>Rašytinė kalba.</p>	<p>Supažindinti su raidėmis.</p> <p>Mokyti, kad garsas siejamas su raide, o raidės sudaro žodį.</p> <p>Skirti žodžius sudarančius garsus, skiemenis.</p> <p>Mokyti perskaityti užrašus, kuriuos mato gatvėse, pavyzdžiui, parduotuvių, kelio ženklų</p> <p>Mokyti spausdintomis raidėmis rašyti savo vardą, kopijuoti aplinkoje matomus žodžius.</p> <p>Piešiniuose užrašyti atskirų objektų pavadinimus. Įvairiais simboliais perteikti informaciją.</p> <p>Mokyti imituoti ir komentuoti raštą ir jo elementus.</p> <p>Ugdyti pagarbą knygai, atpažinti ir pavadinti</p>	<p>Domėtis knygomis, įvairiais rašytiniais tektais.</p> <p>Pieš ornamentus, spalvins, karpys lipdys. Rašys „raides“ molyje, smėlyje, ant stiklo, lentoje.</p> <p>Atpažins savo užrašytą vardą, mokės jį parašyti didžiosiomis raidėmis, kopijuos aplinkoje matomus žodžius.</p> <p>Bandys imituoti rašymą.</p> <p>Gerbia ir tausoja knygas.</p> <p>Bando skaityti trumpus žodelius.</p>

		<p>rašytines raides.</p> <p>Skatinti perskaityti trumpus žodelius.</p>	
Skaičiavimas ir matavimas.	<p>Skatinti atpažinti, atkurti, pratęsti, sukurti skirtingų garsų, dydžių, formų, spalvų sekas su 2–3 pasikartojančiais elementais.</p> <p>Supažindinti su plokštumos ir erdvės figūromis: skrituliu ir rutuliu, kvadratu ir kubu.</p> <p>Ugdyti gebėjimą klasifikuoti daiktus pagal dydį, formą arba spalvą.</p> <p>Duoti užduočių matuojant atstumą, ilgį, tūrį, masę, naudojantis vienu ar keliais sąlyginiais matais (savo pėda, sprindžiu, trečiu daiktu).</p> <p>Mokyti lyginti dydžius, vartoti jų skirtumo didumą pabrėžiančius žodžius (šiek tiek didesnis, truputį mažesnis, didžiausias, mažiausias ir kt.).</p> <p>Mokyti apibūdinti daiktų vietą ir padėtį kitų daiktų ar vienas kito atžvilgiu, sakydamas: į kairę, į dešinę, aukščiau, žemiau, virš, po, šalia, greta, viduryje, tarp, priešais, prie, prieš, paskui, šalia vienas kito, už, tarp, viduje, išorėje ir kt.</p> <p>Supažindinti, jog gamtoje esama įvairios trukmės pasikartojančių ciklų (kartojasi savaitės dienos, metų laikai ir pan.).</p> <p>Mokyti suprasti, kada vartojami priešingos reikšmės žodžiai.</p>	<p>Atpažins, atkurs, pratęs, sukurs skirtingų garsų, dydžių, formų, spalvų sekas su 2–3 pasikartojančiais elementais.</p> <p>Skirs plokštumos ir erdvės figūras: skritulį ir rutulį, kvadrata ir kubą.</p> <p>Klasifikuos daiktus pagal dydį, formą arba spalvą.</p> <p>Matuodamas atstumą, ilgį, tūrį, masę, naudosis vienu ar keliais sąlyginiais matais (savo pėda, sprindžiu, trečiu daiktu).</p> <p>Lygindamas dydžius, vartos jų skirtumo didumą pabrėžiančius žodžius (šiek tiek didesnis, truputį mažesnis, didžiausias, mažiausias ir kt.).</p> <p>Apibūdins daiktų vietą ir padėtį kitų daiktų ar vienas kito atžvilgiu, sakydamas: į kairę, į dešinę, aukščiau, žemiau, virš, po, šalia, greta, viduryje, tarp, priešais, prie, prieš, paskui, šalia vienas kito, už, tarp, viduje, išorėje ir kt.</p> <p>Žinos, jog gamtoje esama įvairios trukmės pasikartojančių ciklų (kartojasi savaitės dienos, metų laikai ir pan.).</p> <p>Pradedu suprasti, kada vartojami priešingos reikšmės žodžiai.</p>	

	<p>Meninė raiška.</p>	<p>Skatinti meninės raiškos džiaugsmą, rodyti norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.</p> <p>Plėtoti kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.</p> <p>Skatinti savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieškoti nežinomos informacijos, siūlyti naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendinti.</p> <p>Mokyti pastebėti ir žavėtis aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugtis savo ir kitų kūryba, jausti, suvokti ir apibūdinti kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reikšti savo estetinius potyrius, dalytis išgyvenimais, įspūdžiais.</p> <p>Žadinti teigiamą nuostatą meninei veiklai ir menui.</p> <p>Plėtoti vaikų saviraišką.</p> <p>Ugdyti gebėjimą modeliuoti, konstruoti panaudojant senas dėžutes, įvairius pakuote.</p> <p>Supažindinti su augalų motyvais liaudies mene ir skatinti naudoti kuriant.</p> <p>Skatinti išmėginti, išbandyti savo balsą.</p> <p>Ugdyti gebėjimą spalvomis ir atspalviais reikšti savo nuotaiką, svajones, prisiminimus.</p> <p>Skatinti norą kurti, fantazuoti laisvai, džiugiai jungiant realybę su prasimanytais dalykais.</p> <p>Skatinti improvizuoti, kurti muzikinius dialogus</p>	<p>Jaus meninės raiškos džiaugsmą, rodys norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.</p> <p>Gebės kūrybiškai laisvai, spontaniškai improvizuoti bei pajusti kūrybos džiaugsmą.</p> <p>Savitai reikš savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieškos nežinomos informacijos, siūlys naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendins.</p> <p>Mokės pastebėti ir žavėtis aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugtis savo ir kitų kūryba, jausti, suvoks ir apibūdins kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reikš savo estetinius potyrius, dalytis išgyvenimais, įspūdžiais.</p> <p>Klausysis įvairaus stiliaus muzikos kūrinių.</p> <p>Tyrinės girdimos muzikos, triukšmo, tylos panašumus ir skirtumus.</p> <p>Dainuos vienbalses daineles, eis rateliu, žais muzikinius žaidimus, šoks lietuvių liaudės šokius, ratelius.</p> <p>Skirs melodijos nuotaikas, improvizuos, kurs įvairius judesius šokiams ir rateliams.</p> <p>Žaisdamas vaidybinius žaidimus mėgdžios judesius, kalbos manierą, balso tembrą, improvizuojant, pritaikys tinkamus žaidimui, aplinkai sukurtus daiktus.</p> <p>Gebės išreikšti save piešdamas, liedamas, tapydamas naudodamiesi kelių rūšių dailės raiškos priemonėmis,</p>
--	-----------------------	---	---

		<p>įvairiais ritminiais instrumentais.</p> <p>Ugdyti gebėjimą dainuoti lietuvių liaudies dainas tiksliai intonuojant.</p> <p>Skatinti pajusti dekoratyvaus vaizdo ypatumus: apibendrinant formą, spalvą.</p> <p>Skatinti gebėjimą išgirsti, įsijausti klausantis muzikos.</p> <p>Skatinti reikšti savo jausmus, mintis, nuotaiką per meninę veiklą.</p> <p>Pratinti įsiklausyti, išgyventi įvairią muziką.</p> <p>Ugdyti gebėjimą reikšti savo santykį su pasauliu įvairiomis meninės raiškos priemonėmis.</p> <p>Ugdyti norą improvizuoti, kuriant ritminius motyvus įvairiais muzikos instrumentais.</p>	<p>naudos įvairias spalvas.</p> <p>Lipdys iš įvairių medžiagų: molio, smėlio, tešlos, plastilino.</p> <p>Eksperimentuos mišriomis dailės technikomis.</p>
	Estetinis suvokimas.	<p>Siekti, kad kuo gražiau šoktų, vaidintų, deklamuotų, dainuotų, grotų, pieštų, konstruotų.</p> <p>Mokyti gėrėtis ir grožėtis savo menine kūryba.</p> <p>Skatinti pastebėti ir džiaugtis papuošta aplinka, meno kūrinius ir pasakyti, kas jam gražu.</p> <p>Ugdyti palankų požiūrį į savo kūrybą.</p> <p>Skatinti pasakoti įspūdžius apie muzikos, vaidinimo, šokio siužetą, matytus dailės, tautodailės kūrinius, vaizduojamus įvykius, veikėjus, nuotaiką, kilusius vaizdinius.</p> <p>Ugdyti gebėjimą papasakoti, ką sukūrė, kaip pats bei</p>	<p>Stengsis kuo gražiau šokti, vaidinti, deklamuoti, dainuoti, groti, piešti, konstruoti.</p> <p>Gėrėsis ir grožėsis savo menine kūryba.</p> <p>Pastebės ir džiaugsis papuošta aplinka, meno kūrinius ir pasakys, kas jam gražu.</p> <p>Palankiai vertins savo ir kitų kūrybinę veiklą, pasakys vieną kitą argumentą, kodėl gražu.</p> <p>Gebės pasakoti įspūdžius apie muzikos, vaidinimo, šokio siužetą, matytus dailės, tautodailės kūrinius, vaizduojamus įvykius, veikėjus, nuotaiką, kilusius vaizdinius.</p>

		kiti dainavo, grojo, šoko, vaidino, pieš	Papasakos, ką sukūrė, kaip pats bei kiti dainavo, grojo, šoko, vaidino, piešė.
Tyrinėjimas.	<p>Skatinti domėjimąsi aplinka, stebėti, kaip auga augalai, kaip elgiasi gyvūnai, noriai atlikti paprastus bandymus, tyrinėti, iš kokių medžiagų padaryti daiktai, kur jie naudojami.</p> <p>Mokyti samprotauti apie tai, ką atrado, sužinojo, kelti tolesnius klausimus, siūlyti idėjas, ką dar galima būtų tyrinėti.</p> <p>Sudominti, kaip seniau gyveno žmonės, kaip žmonės gyvena kitose šalyse.</p> <p>Sudaryti sąlygas aktyviai tyrinėti aplinką, pasitelkiant visus pojūčius, savo galimybėms išplėsti pasitelkti įrankius ir kitas priemones (pvz., lupą, mikroskopą).</p> <p>Paskatinti su suaugusiaisiais ar kitais vaikais aptarti nesudėtingų stebėjimų, bandymų ar konstravimo planus, numatys rezultata, kūrybiškai pristatyti savo tyrinėjimus ir kitus darbus.</p> <p>Skatinti stebint fotografijas aiškintis, kuo yra panašūs su savo artimaisiais, kuo skiriasi nuo jų.</p> <p>Ugdyti gebėjimą lyginti daiktus, medžiagas, gyvūnus ir augalus, atsižvelgiant į savybes, juos tikslingai grupuoti ir klasifikuoti.</p>	<p>Skatinti domėjimąsi aplinka, stebėti, kaip auga augalai, kaip elgiasi gyvūnai, noriai atlikti paprastus bandymus, tyrinėti, iš kokių medžiagų padaryti daiktai, kur jie naudojami.</p> <p>Mokyti samprotauti apie tai, ką atrado, sužinojo, kelti tolesnius klausimus, siūlyti idėjas, ką dar galima būtų tyrinėti.</p> <p>Sudominti, kaip seniau gyveno žmonės, kaip žmonės gyvena kitose šalyse.</p> <p>Sudaryti sąlygas aktyviai tyrinėti aplinką, pasitelkiant visus pojūčius, savo galimybėms išplėsti pasitelkti įrankius ir kitas priemones (pvz., lupą, mikroskopą).</p> <p>Paskatinti su suaugusiaisiais ar kitais vaikais aptarti nesudėtingų stebėjimų,</p> <p>bandymų ar konstravimo planus, numatys rezultata, kūrybiškai pristatyti savo tyrinėjimus ir kitus darbus.</p> <p>Skatinti stebint fotografijas aiškintis, kuo yra panašūs su savo artimaisiais, kuo skiriasi nuo jų.</p> <p>Ugdyti gebėjimą lyginti daiktus, medžiagas, gyvūnus ir augalus, atsižvelgiant į savybes, juos tikslingai grupuoti ir klasifikuoti.</p>	
Kūrybiškumas.	Skatinti atlikti ir suprasti vis daugiau naujų,	Norės atlikti ir suprasti vis daugiau naujų, nežinomų	

	<p>nežinomų dalykų.</p> <p>Mokyti kelti probleminius klausimus, diskutuoti, svarstyti, įsivaizduoti, fantazuoti.</p> <p>Sužadinti norą ieškoti atsakymų, naujų idėjų, netikėtų sprendimų, neįprastų medžiagų, priemonių, atlikimo variantų, lengvai, greitai keistis, pertvarkyti, pritaikyti, siekti savito rezultato.</p> <p>Plėtoti vaiko saviraišką, drąsiai, savitai eksperimentuoti, nebijoti suklysti, daryti kitaip</p> <p>Skatinti pasinerti į kūrybos procesą, fantazuoti, įsivaizduoti, sugalvoti naujus atlikimo būdus</p>	<p>dalykų.</p> <p>Kels probleminius klausimus, diskutuos, svarstys, įsivaizduos, fantazuos.</p> <p>Ieškos atsakymų, naujų idėjų, netikėtų sprendimų, neįprastų medžiagų, priemonių, atlikimo variantų, lengvai, greitai keis, pertvarkys, pritaikys, sieks savito rezultato.</p> <p>Drąsiai, savitai eksperimentuos, nebijos suklysti, daryti kitaip.</p> <p>Pasineria į kūrybos procesą, fantazuoja, įsivaizduoja, sugalvoja naujus atlikimo būdus.</p>
Problemų sprendimas.	<p>Mokyti pastebėti iškilusią problemą ir ją spręsti.</p> <p>Ugdyti gebėjimą ieškoti tinkamų sprendimų, numatyti priimtų sprendimų pasekmes, tartis su kitais ir atsižvelgia į jų nuomonę, siūlyti ir priima pagalbą, mokyti iš savo ir kitų klaidų.</p> <p>Skatinti nepasisekus bandyti kelis kartus, ieškoti vis kitos išeities arba prašyti kito vaiko ar suaugusiojo pagalbos.</p>	<p>Gebės pastebėti iškilusią problemą ir ją spręsti.</p> <p>Ieškos tinkamų sprendimų, numatys priimtų sprendimų pasekmes, tarsis su kitais ir atsižvelgs į jų nuomonę, siūlys ir priims pagalbą, mokysis iš savo ir kitų klaidų.</p> <p>Nepasisekus bandys kelis kartus, ieškos vis kitos išeities arba prašys kito vaiko ar suaugusiojo pagalbos.</p>
Mokėjimas mokyti.	<p>Skatinti kalbėti apie tai, ką norėtų išmokti, ką darys, kad išmoktų, numatyti, ką veiks toliau, kai išmoks.</p> <p>Mokyti drąsiai ieškoti atsakymų į klausimus, rodyti iniciatyvą iškeliant ir sprendžiant problemas.</p> <p>Skatinti išsiaiškinti, kokios informacijos reikia, rasti reikiamą informaciją įvairiuose šaltiniuose, pvz., enciklopedijose, žinyuose.</p>	<p>Kurs planus apie tai, ką norėtų išmokti, ką darys, kad išmoktų, numatys, ką veiks toliau, kai išmoks.</p> <p>Laikys save tikru mokiniu, atradėju.</p> <p>Drąsiai ieškos atsakymų į klausimus, rodys iniciatyvą iškeldamas ir sprenddamas problemas.</p> <p>Gebės išsiaiškinti, kokios informacijos reikia, ras reikiamą informaciją įvairiuose šaltiniuose, pvz.,</p>

		<p>Siūlyti ir jungti idėjas bei strategijas joms įgyvendinti.</p> <p>Ugdyti gebėjimą pasakoti, ką jau išmoko, ko dar mokosi, paaiškinti, kaip mokėsi, kaip mokysis toliau.</p>	<p>enciklopedijose, žinyuose.</p> <p>Pasakys, ką jau išmoko, ko dar mokosi, paaiškins, kaip mokėsi, kaip mokysis toliau.</p>
--	--	--	--

V SKYRIUS

UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

13. Ugdymo pasiekimų vertinimas.

Vaikų ugdymosi pasiekimai vertinami nuolat, pasirenkant vertinimo būdus ir metodus: stebėjimą, pokalbį, diskusiją, vaiko pasakojimus, vaiko darbelių ir veiklos analizę, nuotraukas. Ikimokyklinio ugdymo auklėtoja du kartus per metus (rudenį ir pavasarį) vertina ikimokyklinio amžiaus vaiko pasiekimus ir pažangą pagal parengtas formas. Pasiekimai vertinami atsižvelgiant į vaikų amžių. Atėjus vaikui į ikimokyklinę grupę, užpildoma ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimo anketa (priedai Nr.1), kuri įsegama į „Vaiko aplanką“, pasiekimų vertinimas (priedas Nr.2), kuris segamas į mokinių bylas. Pastebėjus, kad ugdytinis sunkiau suvokia gaunamą informaciją atliekami tarpiniai vertinimai. Įvertinimas individualiai aptariamas su vaiko tėvais. Tai leidžia koreguoti ugdymo metodus bei formas.

Be vaiko pasiekimų vertinimo anketoje į vaiko aplanką fiksuojama visa informacija apie vaiką iš tėvų (globėjų), kitų pedagogų, specialistų. Taip pat į aplanką sudedama:

- Vaiko realios veiklos, elgsenos stebėjimas ir fiksavimas.
- Vaiko veiklos rezultatai (darbeliai).
- Pokalbiai su vaiku, tėveliais.
- Specialistų komentarai.
- Nuotraukos.
- Tėvų pastebėjimai.

Svarbiausi vaiko pasiekimus atskleidžiantys įrodymai saugomi vaiko pasiekimų aplanke. Juose kaupiami vaiko darbeliai, vaikų kūrybos knygelės, piešiniai, nuotraukos, vaiko veiklos stebėjimo užrašai. Aplankai atiduodami tėvams, vaikui pabaigus mokslo metus

13.1. Ugdymo pasiekimų vertinimo tikslas – padėti vaikui sėkmingai ugdytis, bręsti kaip asmenybei, kaupti informaciją apie kiekvieno pasiekimus ir daromą pažangą, kad būtų galima koreguoti ugdymo procesą, priimti pagrįstus sprendimus, sudaryti sąlygas tėvams tapti lygiaverčiais vertinimo partneriais, be to, gauti grįžtamosios informacijos, kuri padėtų įvertinti auklėtojų bei gimnazijos darbo sėkmę.

13.2. Ugdymo pasiekimų vertinimo uždaviniai – padėti auklėtojui išvelgti vaiko ugdymo(si) galimybes, pasiekimų lygmenį, nustatyti spragas ir problemas. Planuojant ugdymo procesą, pasirinkti tinkamiausią turinį, formas, būdus, metodus, individualizuoti ugdymą, suteikti tėvams informaciją apie vaiko ugdymą(si), stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų ir įstaigos, nustatyti gimnazijos ugdymo kokybę.

14. Vertinimas bendradarbiaujant. Sukaupta vaiko pažangos vertinimo medžiaga „Vaiko aplanke“ pateikiama tėvams, naudojama ugdymo individualizavimui, planavimui tobulinti, ugdymo turiniui atnaujinti. Auklėtoja planuoja individualius susitikimus su tėvais jiems patogiu laiku ir aptaria vaiko pažangą, gebėjimus. Taip pat ji vykdo švietėjišką veiklą, išsiaiškina tėvų požiūrį į vaiko pasiekimų vertinimą.

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Ikmokyklinio ugdymo turinio programų rengimo metodinės rekomendacijos. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2015.
2. Ikmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Vilnius: Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras, 2014.

Vaiko pasiekimų vertinimo anketa tėvams
Atsakymų lapas

Vaiko vardas, pavardė.....

Gimimo metai.....

Grupė.....

Vaikų ugdomosi pasiekimų sritys	Vaikų pasiekimų žingsniai (rugsėjis)	Vaikų pasiekimų žingsniai (gegužė)	Pastabos , komentarai
1. Kasdienio gyvenimo įgūdžiai			
2. Fizinis aktyvumas			
3. Emocijų suvokimas ir raiška			
4. Savireguliacija ir savikontrolė			
5. Savivoka ir savigarba			
6. Santykiai su suaugusiais			
7. Santykiai su bendraamžiais			
8. Sakytinė kalba			
9. Rašytinė kalba			
10. Aplinkos pažinimas			
11. Skaičiavimas ir matavimas			
12. Meninė raiška			
13. Estetinis suvokimas			
14. Iniciatyvumas ir atkaklumas			
15. Tyrinėjimas			
16. Problemų sprendimas			
17. Kūrybiškumas			
18. Mokėjimas mokytis			

Tėvų vardas, pavardė, parašas.....

Pasiekimų vertinimas

	ruduo	pavasaris
Kasdieniniai gyvenimo įgūdžiai		
Fizinis aktyvumas		
Emocijų suvokimas		
Savireguliacija ir savikontrolė		
Savivoka ir savigarba		
Santykiai su suaugusiais		
Santykiai su bendraamžiais		
Sakytinė kalba		
Rašytinė kalba		
Aplinkos pažinimas		
Skaičiavimas ir matematika		
Meninė raiška		
Estetinis suvokimas		
Iniciatyvumas		
Tyrinėjimas		
Problemų sprendimas		
Kūrybiškumas		
Mokėjimas mokytis		

